

१६५

दती नं: ४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

नेपाल संवत् ११४५ जलागा: / २०८२ असोज १ / 2025 Spet / ल्या: १३९, दौ: ७

**हिंच्याकगु पुस्तकालय दिवसया
लक्षताय जुगु ज्याइथ:**

भाज्या पुखू

तेखा पुखू

देगमना पुखू

मंगलाछै पुखू

नासमना पुखू (मंगलकुण्ड)

भण्ड पुखू (भण्डार पुखू)

दुमाजु पुखू

सुनधारा पुखू

; Dkfb sLo

@)*@ c ;fh !, c^ab !^%, jif&

सार्वजनिक सम्पत्ति नौयापिन्ता कारबाही यायमः

भाद्र २३ व २४ गते नेहूया जेएनजीया आन्दोलन सरकार क्वदल । दलया सरकारया थासय 'स्वतन्त्र' व्यक्तिगु सरकार दयकल । प्रतिनिधिसभा विघटन यात । न्हा याय्म्हा प्रधान न्यायाधिश सुशिला कार्की प्रधानमन्त्री जुल । व फुक्क मति मतयाथें जूगु जुल ।

जेएनजीपिनिगु आन्दोलन भ्रष्टाचारया विरोधय जूगु खः । अथेनं नेका, एमाले व माओवादीत तःक हे सरकारय् वाडः जनताता लुटय्याडः च्वंगुलिं जनता त दुनं दुनं तंपिकायो च्वंगु जुल । स्वीडादा स्वीखुदातक देश लुटय याडः, अकुत सम्पत्ति मुडः मू मू पदय फुक्क भागवन्डाय् नियुक्त याडः, अलय छगू छगू महत्त्वपूर्ण नियुक्तिसं करोडौं तकाया चलखेल याडः जनविरोधी ज्या याडः च्वंगुलिं जनतात दिक्क जूगु खः । जेएनजीपिसं यागु प्रदर्शनीसं जनताया असन्तुष्टि त ज्याडः वगु खः ।

२४ गते डाघौ-खुघौ लिपा देया प्रशासनिक केन्द्र सिंहदरबार, सर्वोच्च अदालत, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगया कार्यालय, बानेश्वरया प्रतिनिधिसभा भवन नं मि तयो बिल । नेका, एमाले, माओवादी नपांया कार्यालयत, नेतातयगु छँ, प्रशासन कार्यालयत, स्थानीय तहया कार्यालयत, व्यापारी भवनत मितयो छ्वयकः नौ याडः बिल । व म्हवचा इलय छुं नं संरचनात जक छ्वगु मखु, देडांकः मि तयो छ्वयकः ब्यगु जुल । देया महत्त्वपूर्ण भ्वँ (कागजातत) फुक्क मिं न्वयो नौ जुल । खबौं तकाया भौतिक क्षति जुल । ७० म्हा स्वयो अपलं मनूत सीत नपां देशय् न्हँगु परिस्थिति ब्वलान ।

सुशिला कार्की प्रधानमन्त्रीखय् नियुक्त जुय धुडानिं प्रतिनिधिसभा विघटन याडः फागुन २१ गते निर्वाचन याय्गु दिन नपां क्वःछिय धुंकल । प्रतिनिधिसभा विघटन यागु संविधान काथं ज्यू मज्यू धाय्गु खायँ बहस जुयो च्वंगु दः । जुयो च्वनितिति । अलय दे धःसा न्हँगु लाँपुइ डाय धुंकुगु दः ।

न्हँगु सरकारता ढिलासुस्ति, भ्रष्टाचार, जथाभावी नियुक्ति याय्गु थजगु छुं नं सुविधा मरु । छायधःसा भ्रष्टाचारविरोधी आन्दोलन याडः हे न्हँगु सरकार निःस्वानय्गु हवता चूलागु खः । सुशिला कार्की न्हयलुवाया अःयाय्गु सरकार अन्तरिम जूगुलिं थव सरकारं फागुन २१ गतेया मध्यावधिता अर्जुनदृष्टिं स्वयो ज्या सानय् मः । धाय्गु इलय निर्वाचन याडः क्यनय् मफूसा आन्दोलनया उपलब्धी सितिं वानि ।

नेका, एमाले व माओवादी प्रतिनिधिसभा विघटनया विरुद्धय अदालतय् नं वानय् फः । अदालतं संविधानं प्याहाँ वाडः प्रधानमन्त्री नियुक्ति व अथे ल्यःम्हा प्रधानमन्त्रीं यागु सिफारिसय् प्रतिनिधिसभा विघटन यागु मिलय मजु धायो बदर नं याय् फः । अजगु स्थिति वल धःसा न्हा याय्पुं दलतय्गु लाहातय् धचा, पन्योचा लाडः थःयत्थें याय् फः ।

न्हाय्गु थजु न्हँगु सरकारं २३ व २४ गते जूगु आन्दोलनया इवलय् गोली कय्की धःपुं, लुटपाट व मि तयो ब्यपुं, भ्रष्टाचार याडः अपलं सम्पत्ति मुडः तःपिन्ता छम्हा-छम्हा याडः कानुनी कारबाही याडः क्यनय् मः । नौ जुय धुंगु संरचनाता मथां हे ल्हवनय्-कानय् व दानय्गु ज्या याय्गु ज्या हज्याकिगु जनताया तहांगु आशा खः ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६१३०४३, ई-मेल- khwopapau@gmail.com

छसिकाथं ह्यूपा

नारायण मान बिजुक्छैं (हरिबहादुर श्रेष्ठ)

धात्थें, भूमण्डलीकरण, खुल्ला अर्थनीति व विश्व व्यापार संगठन थजगु साम्राज्यवादीतय्गु हे नवउपनिवेशवादी पला खः, भीगु थजगु चिच्याहांगु देशय् 'प्वारय् साँ द्रहँ वांथें' अपुं भीगु अर्थतन्त्रय् द्रहँ वई । उकिं युरोपयाय् हे गुलिं चिच्या-चिच्याहांगु देशत व कलकारखानां विश्व व्यापार संघता कुंखिडः च्वंगु दः । व नीतिं तःतःहांगु देशतय्ता आर्थिक रुपं संसारता थःमनं म्हछियगु लाँपु चाली ।

(कथहं.....) ई मथां मथां हज्याडः वयो चवन । सुचुकः सुचुकः भूमिगत जुयो ब्वनामिपिनिगु दश्वी ज्या याइपुं म्हेगया शिक्षकपुं राष्ट्रियस्तरया छम्हा नांजःम्हा मनू जुय धुकल । माध्यमिक ब्वनयकुथि ब्वनिपुं ब्वनामिपुं कलेजय् ब्वनय् धुकः विश्वविद्यालयपाखं आचार्य जुय धुकल । अपुंमध्ये सुरेश थःगु नगरया क्याम्पसया प्राचार्य जुल । अर्जुन छगू निजी क्याम्पसया अर्थशास्त्रया प्राध्यापक व भीम व्यवस्थापन विषयसं एम.बी.एस. पास याडः छगू कलेजय् ब्वकिम्हा जुलसा कान्छा गणितया प्राध्यापक जुल ।

पञ्चायती व्यवस्था क्वदसेलिं प्रजातन्त्र लिफ्यडः हल वनलिं हकनं प्रतिगमनं थाय काल अलय प्रतिगमन विरोधी संघर्ष गणतान्त्रिक आन्दोलन पाखय् देशं पला छिता अलय गणतन्त्रय् न्हँपुं खानदानी वर्ग दाडः वल । ब्यापारी, उद्योगपति, बैंकपति थजपुं हदाय् च्वँ वल । पुलापुं सामन्त वर्ग व न्हँपुं खानदानी वर्गत छपाछधि जुल ।

गणतन्त्र घोषणायागु नेदाखय् पुलांम्हां शिक्षक अर्जुन, सुरेश, भीम व कान्छा छगू रेष्टुराँया किवाय च्वडः खँल्हाबल्हा याडः च्वंगु जुल । रेष्टुराँया मिजंमचां धःधःगु क्वागु नाः, कोकाकोला, फान्टा, स्प्राइट, आँया रस दःगु गिलासत व छुं छुं नसात दःगु रिकापीत टेबुलयतयो वान ।

शिक्षक त्रिभुवन विश्वविद्यालयया छम्हा नां जःम्हा राजनीतिशास्त्रया प्राध्यापक व राष्ट्रिय रुपं नां जःम्हा छम्हा मनू खः । राजनैतिक दर्शन व हलिमयया संविधानया खॉय स्पष्ट बिचः तय फःम्हा विद्वानकाथं वयकः इलय ब्यलय अन्तरक्रिया, रेडियो अन्तरवार्ता व टि.भि.या अन्तरवार्ताखय खानय् दैःम्हा खः । छगू छगू वालय धाय्थें हे न्हि पौ, वा पौखय् वयकया च्वसु, टिप्पणी व अन्तरवार्ता नं पिथाडः च्वनिगु ।

न्हेगयाय्म्हा शिक्षक थौंया प्राध्यापक डा. मल्लं नेपालहातं चस्मा मिलय्यात । अलय जःपा लाहातं नेप्किनं

(छताजिया भवँ) गिलास ज्वडः क्वागु नाः छघुतु त्वडः टेबुलय दिकल । टेबुलया चाकलीं फेतुडः च्वंपुं म्हासियापुं, म्हामसियापुं मनूत पाखय स्व स्वं हाडः धायो दिल- 'सरपुं म्हेगः ब्वनामि अलय शिक्षक जुजुं लिपा विश्वविद्यालयया ब्वनामि थौं प्राध्यापक जुयो च्वडा । अलय राजनीतिक रुपं भी छगू प्रगतिशील बिचः ज्वडः च्वंगु राजनैतिक दलनपां स्वागु प्राध्यापक संघया समिति तयपुं दुजः नं खः । थुकाथं भी थवं थवय् सर वा प्रोफेसर मधःसिं 'कामरेड' नं धाया । म्हेगः, न्हिगः अथेधाय् नीदा स्वीदा हाँ थें भी बहनीया कक्षाखय् नपालाय्गु अःभी फुक्क प्रौढ (बाज्य वापु) जुय धुकगुलिं, समाजया प्रगति व थाकुगुलिं खुला वा दाच्छिया छक जक नपालाय फतानि । अःभीसं इलय-ब्यलय नपालाडः देश विदेशया खॉ अलय थःथःगु विषयया खॉ नं छलफल याय्गु ग्वसः ग्वय फःसा थःथःगु लागाय् योगदान याय् फैथें नं ताय्का । धात्थें धाय्गु खःसा अः देशं खःगु लाँपु ज्वनय फःगु मरुनि । राजनैतिक

सच्छि व खुड्डागूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

दलत बदनाम जुयो च्वंगु दः । सरकारया च्वय च्वयया पदय थ्यपुं मनूत थःगु वा मेमेगु कारणं समाजय मभिपु पात्रकाथं पिब्वयो च्वंगु दः । दे अन्यौलया पहलय दः उकिं भी मिलय जुयो छगू विचारं च्वजःगु पत्रिका पिकायो योगदान याय् मःगु खानय् दः । थुकिया खायँ सकलं 'कामरेड' पिनिगु बिचः सिङ्के दःसा बांलाङ्गु ताय्का ।

प्राचार्य सुरेश थःगु पुलांगु बानीकाथं चिच्यासलं थमनं टिपोट याडागु कापीखय मिखा ब्वयकः धाला - कामरेड मल्लं पिब्वयो द्यगु निराशाजनक परिस्थिति व उकिता कःघाय्ता वा लाँपु क्यनय्ता छगू बिचःलं च्वजःगु पत्रिका पिकाय्माली धःगु खाँ पाय्छि खानय् दः । छम्हा छम्हा जिम्मेवार नागरिकपिसं थःथःगु थासं देयालागिं योगदान मयातलय दे हज्याय मफैगु धात्थेंगु खाँ खः । थुकियालागिं थःथःगु क्याम्पसया प्राध्यापकपिनिगु विषयगत समिति दय्केमःथें ताय्का । अलय फुक्कसिनं आर्थिक, च्वसुत वा बिचःपाखं योगदान याय्गु बन्दोबस्त याय्फःसा भीगु ज्या मथां जुइगु मति वां । सकारात्मक सुभावा व प्रस्तावया नितिं कामरेड मल्ल ता भिन्तुना देछाय ।'

प्राध्यापक अर्जुन थःगु च्वालापातिंचा तस्वाक चाहिङ्कः धाल-भीगु देया अर्थतन्त्र ध्वस्त जुजुं वगु दः । थथे जूगुया मू हुनि राजनैतिक नेता तय्गु अज्ञानता, निजी आर्थिक पक्षया राज्यसं म्वःमरुगु लिच्वः ताँ तां यंकगु, विदेशी वित्तीय संस्थात वा विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय कम्पनी तयसं याडः हे भीगु अर्थतन्त्र भीगु लाहातं कुताँवाडः च्वंगु दः । सिद्धान्ततः भूमण्डलीकरण, खुल्ला नीति व विश्व

व्यापार सङ्गठनता डालः कःगुहे भीगु अर्थतन्त्रता मेपिनिगु लाहातय् लःल्हागु वा न्हँगु उपनिवेश या स्थितिता डालः कःगु खः । थुकिं नेपाली बुद्धिजीवी व कन्हेया कर्णधार ब्वनामिपुं होशय् वयकेता छगू बांलागु लिच्वः लाकय् फःगु विचारप्रधान

पत्रिका मःधाय्गु जिगु मनय नं वांगु खः । थौं कन्हेया न्हिपौ व वापौया बजारमुखी, नांगागु व बच्छी नांगागु अज धाय् स्वय घच्यापुगु अशिलल किपाया विज्ञापन (ब्वसामारी) धर्म, कासा व म्व मरुगु बयबय याइगुलिं जियां गुळें गुळें अजगु पौ व टेलिभिजन हे छु स्वय धाय्थें च्वनिगु-खाली ब्वसामारी (विज्ञापन) या नितिं जक पत्रिकाया नां तःगुला धाय्थें मति वानिगु । खः, धात्थें डा. मल्लया प्रस्ताव जिं दुनुगलनिसें भिं ताय्का ।

डा. मल्लं न्हयलः न्हयलः धायो दिल - धात्थें, भूमण्डलीकरण, खुल्ला

अर्थनीति व विश्व व्यापार संगठन थजगु साम्राज्यवादीतय्गु हे नवउपनिवेशवादी पला खः, भीगु थजगु चिच्याहांगु देशय् 'प्वारय् साँ द्रुहँ वांथें' अपुं भीगु अर्थतन्त्रय् द्रुहँ वई । उकिं युरोपयाय् हे गुलिं चिच्या-चिच्याहांगु देशत व कलकारखानां विश्व व्यापार संघता कुंखिङः च्वंगु दः । व नीतिं तःतःहांगु देशतय्ता आर्थिक रुपं संसारता थःमनं म्हूछियगु लाँपु चाली ।

का. मल्लं का. भीम पाखय् स्वयो बिचः प्वंगु काथं न्यन- का. भीम थःगु पहः काथं तःसलं थःगु बिचः प्वंकल- 'नायो हे ख्वँ जूसा वया लिनय्या फुक्क मनूत हे ख्वँ जुइगु' धायो तःथें प्रधानमन्त्रीत हे नालायक, स्वार्थी, पक्षपाती व कन्हेया च्यूता मतैपुं अदूरदर्शी जूसेलिं, देश व जनताया भियाय्गु बिचः तय मफूपुं जूसेलिं देश भताभूङ्ग जुइगु हे जुल । थजगु छुं नं संस्था, मन्त्रालय, विभाग व कार्यालय मरु गना ब्यवस्थापन बांला धाय्गु न्यनय् दै । उकिं देशया मुख्य मुख्य पदय

च्वनिपिन्ता हे दकलय न्हःपां व्यवस्थापन छु धाय्गु स्यनय् मःथें च्वं अलय दकलय न्हपां थःतिं बांलाङः अनुशासनय् च्वनय् फय्के मः । मच्चवंसे मगाकय् मः । उकियानितिं स्यल्लाक बिचलं कयफःगु छगू पौ (पत्रिका) दयहे मःगु जितानं मति वां । का. मल्लया प्रस्ताव जितानं तस्कं यल । जिनं फःथाय् फःथें ग्वाहाली यायता तयार दः ।'

रेष्टुराँया मिजं मचा वयो - 'जा हयजिलला सर ?' दक न्यौं वल । डा. मल्लं अः १० मिनेट (पलख लिपा) हे जा (डिनर) न्हिँ धायो, कः कान्छाया बिचः

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

न्यनय्ता लाहाभाय् यात ।

का. मल्ल नपां मेमेपुं कामरेडपुं, देया बुद्धिजीवीपुं खःगू थासय् लातलय् देश मेपिसं स्यंकय् फैमखु । थौं भी न्हूंगु पुस्ता ब्वलाकय्पुं प्राध्यापकपुं थःमनं हे ब्वनामिपिन्ता विषयवस्तुया दुग्यंकः ज्ञानब्रियगु स्वयो पास जूय अःपुक धायो मब्वंकसें नोट व टिपोटत जक ब्वंकय्गु, कण्ठ याय्गु याडा, भीसं हे भीपुं ब्वनामिपिन्ता भीगु देशय् छुं हे ज्या मरु, थाना भविष्य मरु, विदेशय् हूँ धायो स्यनय्गु, अलय विदेशी कम्पनीया सेवा याय्गु अलय भीसं हे भी काय म्हाय्पिन्ता सरकारी कलेजय् ज्यूछिं ज्यूको मब्वंकसे चवनयगु म्हवचा ब्वंकय्गु, निजी कलेजय बांलाकः ब्वंकय्गु, निजी कलेजय हे भाग कायो लाय् छ्यलय्गु । थःथःगु निजी कलेजत बांलाक लबः नयो भीसं हे सरकारी कलेज व विश्वविद्यालयता गालय थुडः चवडा । वहे ल्याखं चवय चवयया कर्मचारी व मन्त्री त साभा यातायात व टुलिबसता ध्वस्त याडः निजी बस सेवासं शेरर तयो लबः नै, जनकशिक्षा सामग्री केन्द्र व साभा प्रकाशनता माकःपुईकः निजी कम्पनीता ग्वाहाली याडः चवडा । बाँसवारी छाला तथा जुत्ता कारखाना, भृकुटी कागज कारखाना, हेटौडा कपडा कारखाना व मेमेगु सार्वजनिक कारखाना व संस्थाता गालय थुडः विदेशी मन्तयता ख्वाखचा मूलं मियो छ्वया । थुकि उठ्लेया प्रधानमन्त्री व सरकारत हे जिम्मेवार खः । थःगु देशता तिसिडः छ्वयो मेगू देशता प्वाथांकः जूयापुं भी हे खः । देशय विदेशी मुद्रा मुंकय्गु म्हवचा याय्गु तातुडः विदेशय ब्वंकय् छ्वयो २० अर्ब स्वयो अपः विदेशी धेबा पिता छ्वकय् बिला । विदेश ब्वनामिपिसं ज्यामी ज्या याकय् छ्वयगु नीति हे विदेशीयाय् हे दलाली

मखुला ? बेलायतय् भालासिलिपुं मनूत अपः मरु, मेगु ओलम्पिक गेम बेलायतय् जुय तांगु दः, दांपुं ज्यामि माल चवंगु दः भीपुं हे ब्वनामिपुं बाध्य जुयो ज्यामी जू वाडः चिपः सिलय्ता वानि । नेपःया सिमेन्ट कारखाना तिडः मभिंगु कमसल भारतीय सिमेन्ट न्याडः हइ, सार्वजनिक उदयपुर सिमेन्ट कारखानां सरकारी कार्यालय सिमेन्ट काय्ता छम्हा व्यापारीकय् न्याडः काय मःगु नीति दयकला । श्व छु देशद्रोही ज्या मखुला ?

ताःहाक सास ल्हाडः ख्वालय् घृणा पिज्वयक प्रा. कान्छां तान - 'नेस प्यसदा न्हापा अफ्रिकां युरोप व अमेरिकाय् बाकसय् कुडः धेबा बियो स्थानीय दलालपाखं हबसीत यंकिगु । अलय थौं कन्हे नेपालय म्यानपावर कम्पनीया नामय थःथःगु छँ बूँ मिडके बियो ब्वडःतःपुं सःस्यूपुं ज्यामिता छ्वयो चवंगु दः । अः वयो नेपालय् बूँ ज्या व मेमेगु उत्पादनया लागाय् ज्यासानिपुं श्रमशक्ति मदयो वान । अलय दे गथे हज्याकय् फै ? भीगु कर्मचारी संयन्त्र व भीगु नीति थजगु खायँ थःहे दोषी खः । गथे छि नसँ निसँ सच्छी तकया ल्याखय् दश्वी छुं छगः आखः त्वःफियो मचवसा थुगु आखः मरुजक धाय् फै अथेहे थीथी लागाय् जुयो चवंगु बर्बादीया कारण फलाना नीति दोषी खः नपां उगु नीति दयकेता फलाना प्रधानमन्त्री, मन्त्री व सचिवपुं जिम्मेवार खः धायो ख्वख्व सिड्क हे धाय्फः । थजगु फुक्क खराबीत पा प्वलः क्यनिगु व ल्हवंकःभिकः यंकय्बियता छगू विचारप्रधान पत्रिका छगू मदयक मगात धाय्गु मति न्हापा निसँ वांगु खः । उगु मरु, मगागु खौं ज्या पु वांकय्गु तातुडः प्रस्ताव तयो द्यूगुलिं का. मल्लया बिचः नपां जिनं तामपा (उगु पत्रिकां) नेपाली उद्योगपति, व्यापारी व बुद्धिजीवीपिनिगु अपहरण यायां जिउ धनया सुरक्षाया नितिं

व हत्या यायां ग्याचिकुपहः वयकः ख्याडः भारतीय सीमाया बैकय् ४० स्वयो अपल अर्बतका धेबा मुंकय्गु परिस्थिति तयार याइपुं गिरोह व राजनैतिक हलया नामय याइगु अपराधता नपां न्हिथाडः सचेत यायां देशता ल्यंकः म्वाकः मतसँ मगात ।

का. कान्छाया बिचःता सुभाय देछा छां प्रा.मल्लं थौया खौं क्वजिकय्गु मतिं धायो दिल - कमरेडपुं, सकलसिनं थमनं थुयाथें खाडाथें बिचः बियो द्यूगुलिं अलय छगू बिचःलं जःगु पत्रिका पिथानय्गु प्रस्तावता ज्यू धायो समर्थन याडः द्यूगुलिं सकलें कामरेडपिन्ता सुभाय देछाय । अःजिं धेबा गनानं मुंकय्गु व ल्याचा तय्गु, चवसुत व अन्तरवार्ता त मुनय्गु, पिथानय्गु जिम्मा व इयगु ज्या याइपुं पासापुं मुंकय्गु ज्याखय् वानय् कः ।

म्हेगतक भी थःथः गू विषय, कलेज व विश्वविद्यालय गथे याडः थाकाय्गु धाय्गु खायँजक ध्यान तयो वया । अः कन्हेनिसँ भीसं देश व जनताता बिचःयाडः बिचलं जःगु पत्रिका पिथानय्गुलि बिचः याडः दिसँ । छ्वा छँया छक्क क्वथा बांलागु व हिसी दःसा तःभ्वखाचां छँया लूखा, स्वःन्ह व प्वल्हँ थुडः ब्यूसा गथे व क्वथा ज्या लगय् जूइमखु अथेहे दे हे अखय्ला थखय्ला मरुसा भीगु कलेज व विश्व विद्यालयजक भिंडः बांलाडः च्वनिमखु, तयफैमखु । उकिं भीसं चख्यंगु स्वपुंकुनं स्वयो हज्याडः वानय्गु स्वयमः । गथे भीसं नाःमुडतय्गु पुखुली (रिजभ्वारियर) नाःमरुसा भीगु हिटी हालीमखु, अथे हे नाःमुनिगु पुखुली नाःहय्गु, सफा याय्गु व पाइप लाइनया बांलाकः बिचः याय्गु ज्या मयासँ मगा थें दकलय न्हःपां देशया विषयखय् हे स्वयमः, सिंहदरबारय् च्वनिपुं थौयाता थुलिहे । थौयाता बाय्, सुभाय् ।

रेष्टुराया मिजंमचां जाभू ल्हययो हल ।

जनज्योति पुस्तकालय अज बांलाकः यंकय्गु

- नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति

थौ पुस्तकालय दिवस । नेदा, प्यदा हाँनिसें छवप नगरपालिका पुस्तकालय दिवस डायकः वयो च्वंगु दः । न्हूंगु प्रविधि हज्याडः वसेलिं ल्यासे ल्याम्होपुं मोबाइल्य जक क्वथिइक च्वनसा मोबाइल्य हे अपलं साफूत ब्वनय दैगुलिं अपलं ब्वनामिपुं साफूकुथि मवयगु याडः हःगु सकलसिया मति वांगु जुल । छवप नगरपालिका पुस्तकालय दिवस डायकगुया अर्थ खः न्हूंपुं ल्यासे ल्याम्होपुं पाठक पिन्ता ब्वनयमःधाय्गु 'पठन संस्कृति' ब्वलांकय्ता ।

साफूकुथि ज्ञानया भण्डार खः । उकिं समाज्य ह्युपा ह्यता थुकिं अपलं ग्वाहाली याइ । गना गना साफूकुथित चाय्कः बांलाकः न्ह्याकी आना आना समाज हज्यागु खान्य दै । साफूकुथिया अवस्था समाजया अवस्था सिइकेता ग्वाहाली याई । न्हपान्हा याय्गु ई लिफ्यडः स्वयगु खःसा राणात, सामन्तत्, विकास विरोधीत साफूकुथि चाय्के वियागुलिं बांलागु मति दःपुं मखु ।

वि.सं. १९८७ सालपाख्य अथेधाय थौं स्वयो गुइडादा हाँ नेपाल्य सार्वजनिक साफूकुथि चाय्केता नेम्हा प्यम्हा ल्याम्होपिसं न्हयलुवा जुयो हज्याता । राणा शासनया इलय व याय् फैगु मखु । जनताया राजनैतिक चेतना थाकाय्गु न्ह्यागु ज्या यासां अमिसं अपराध हे तायकिगु । उगु इलय चित्तधर हृदय, धर्मराज थपलिया, कृष्णप्रसाद कोइरालापिसं उब्लेया प्रधानमन्त्री भीम शम्शेरकय निवेदन तयो साफूकुथि चाय्केता अनुमति फवना ।

भीमशम्शेर राजनैतिक उद्देश्य साफूकुथि चाय्के तांगु द्वपं बियो व फुक्कसिता कुनय्गु अलय आमूलिं थथे याय मखु धाय्कः भव्याकः म्हाति १००- सच्छितका ल्याखं बं पुइकः त्वःतःगु इतिहास्य ब्वडा । उगु इलय सच्छिदां धाय्गु यक्व हे तःहांगु धेबा खः ।

विकासया जःपानय्ता स्वयगु धाय्गु सुज्योया जःति लाहापातं पानयगु कुतः थें असम्भव जुई । जनता राजनैतिक चेतनां ग्वाय्वं नेपाल्य १०४ दाँ या जहाँनियाँ राणा शासन नं क्वदल । प्रजातन्त्र निःस्वानाय वं हे जिल्ला-जिल्ला व त्वःत्वालय साफूकुथित चाय्कः हल । साफूकुथिया ज्ञानया मताजः हवलिगु मू थाय्काथं हज्याडः वल । प्राध्यापक, शिक्षक, बुद्धिजीवी, ल्यासे ल्याम्हो, ब्वनामिपुं सकलसिया मन क्वसाय्कः लुइगु थाय् खः ब्वनयकुथि । अन्तर्राष्ट्रिय घटनात, देया समसामयिक राजनैतिक घटनात, विषयत, मेमेगु सामाजिक, राजनैतिक विषयलय छलफल याय्गु थाय् खः - साफूकुथि । अः वयो

आधुनिक प्रविधि छ्यलः हःसेलिं अजगु ज्या खाँ म्हवचा जुयो वांगु दः । थव चिन्ताया खाँ खः ।

अः नेपाल्य गुसगू स्वयो अपः ब्वनयकुथित दःगु ल्याखं क्यंसांनं धाथें खय्कः नेसगूति साफूकुथित मुश्किलं न्ह्याकः च्वंगु अभ्गु गलिनं साफूकुथित ध्यबा मदयो, ब्वँ वैपुं मदयो तियमलिगु अवस्था वल धाय्गु खाँ न्यनय् दः । थव खाँ धःसा नगरपालिका सचेत जुयो च्वंगु दः ।

२०७४ सालय जिपुं न्हपांगु कार्यकालयानितिं चुनावं त्याकः वयागु इलय छवप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु जनज्योति पुस्तकालय लायकुया छ्वा चिच्याखागु भवनय न्ह्याकः च्वंगु खः । निर्वाचन घोषणापत्रख्य शिक्षा विषयलय छ धवः बुँदा दः- 'जनज्योति पुस्तकालयता देशया नमूना पुस्तकालय दय्केगु' उगु महत्वपूर्ण जिम्मेवारी जिमिगु कपालय लाडः च्वंगु खः । जिपुं उकिहे लगय् जुयो ज्या साडा । जिमिसं काथंछिगु थाय् मा मां देकोमिबा इतापाके आवास योजना तयोतःगु भवनय काथंछिनि धाय्गु मतिं आना हे ल्हययो यंकेगु खाँ क्वः छिडा ।

२०७९ सालया निर्वाचन घोषणा पत्रख्य जनज्योति पुस्तकालयता विद्युतीय पुस्तकालय पाखं हछ्याय्गु खाँ न्हिथाडः तःगु दः । त्याकः वयागु नेदाया दुनय हे व ज्या नं पू वांका । अः अपलं बुद्धिजीवीपुं, च्वजायक ब्वनिपुं ब्वनामिपुं, शोधकर्तापुं साफूकुथि ब्वडः च्वंगु स्वय दयो मन लय्ताइगु । निर्वाचनय

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

जनताता बियागु बचंकाथं ज्या साडागु मध्ये वनं छगु ब्वस्यलागु ज्या खः । अः देया थीथी पालिकाया मेयर, उपमेयरपुं, सांसद, मन्त्रीत, स्वःवै, पुस्तकालय स्वयता वै अलय व्यवस्थित साफूकुथि चाय्कः तःगु खाडः बांला दक धायो वांगु खाडा ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ रं साफूकुथि व वाचनालय त चाय्केगु नं पालिकाया ज्याख्य लाकसेलिं जिमिसं नगर दुनय् साफूकुथित व वाचनालयया ल्या खाय्गु ज्या याडा । बैठक तयो फुक्क साफूकुथितय्गु अवस्था सिद्धकः समिति निःस्वाडा । उकिया लिधंसाय् आर्थिक, भौतिककाथं ल्हवडः यंक्यता ग्वाहाली नं याडा । अथेनं मति तया काथं साफूकुथित हज्याय फःगु खानय् मरु ।

विकास धाय्गु तःतःव्यागु लॉ, तःतः खागु अकासंय् थी थें च्वंगु भवनत, भ्यू टावरत दयकेगु जक मखु । अपलं पालिकातय्सं उकिता हे विकास धा धां वल । अलय् ख्वप नगरपालिकां धःसा मन्या चेतनास्तर थाकाय्गु यात । विकासया न्हापांगु ताकी काथं कायो ज्या न्ह्याकः वला । मौलिक व मानसिक विकासनपां छ्वपदेता विकास याय्गु मतिं ख्वप नगरपालिकां ज्या साडः च्वंगु दः । नेमकिपाया नायो भाजु का. रोहितं थौं स्वयो नीदा हॉं ख्वप देता 'ज्ञान विज्ञानया केन्द्र' दय्केगु खॉं क्वःछिडः दिल । यक्व मनूतय्सं उकिता पत्यायाय् थाकुचाल । थौं वयो थीथी कलेजत चाय्कः अलय ब्वनय्कुथिसं बांलागु, भिंगु शिक्षां व धात्थेंगु खॉं थें खयो वांगु खानय् दः । ख्वप नगरपालिकां शैक्षिक विकासया निंतिं फक्व ग्वाहाली याडः च्वंगु दः ।

च्वमि, साहित्यकार, कलाकारत म्वाकः तय्गु थाय् नं साफूकुथि हे खः । पुलां-पुलांगु, प्राचीन कालया दस्तावेजत साफूकुथि मुडःतःगु दै । अथेनं भीसं दुःखकाथं धाय्मः वि.सं. १८२६ य् पृथ्वीनारायण शाहं ख्वप देशय् आक्रमण याबलय् साकोथाय् च्वंगु साफूकुथि मि तयो ब्यूगुलिं अपलं पुलांगु दस्तावेज त छ्वयकः ब्यूगु खॉं ब्वडा । आना नालन्दा विश्वविद्यालय, विक्रमशील विश्वविद्यालय, सिम्रोनगढ राज्यं हयोतःगु धेबां काय मरुगु बहुमूल्य हिन्दु व बौद्धग्रन्थत दः धाय्गु खॉं ब्वडा । आनाया साफूजक छ्वःगु मखु अपलं प्राचीन इतिहास नौजुयो वान । उगुइलय

ख्वपया डासखा छँ धू यागु खःसा नेद्व मनूत स्यागु खॉं विश्वमोहन जोशीं च्वगु 'ख्वपया राजनैतिक इतिहास' या च्वसु खय् न्हिथाडः तःगु दः ।

अः चीन विश्वया नेगू अर्थतन्त्र दःगु देशकाथं हज्याडः च्वंगु दः । थौं स्वयो खुइडादा हॉं नेमकिपाया नायोभाजु नारायणमान बिजुक्छें (सन् १९६०) खय् चीनया पेकिङ पुस्तकालय चाहिल दय्गु इलयया 'चीन भ्रमण' साफूखय च्वयो दय्गु दः ।

उगु साफूकुथिसं 'मार्क्स एंगेल्सया (हस्तलिखित च्वसुत) लाहातं च्वयोतःगु च्वसुत, चाउ ऐन लाइपाखं सम्पदित साफूत

नपां खुईडागु भायया साफूत दःगु खॉं न्हिथाडः तःगु दः । प्यसम्हा स्वयो अपः कर्मचारीत दःगु सुथाय्सिया ९:३० ताइलय निसें बहनीसिया ८:०० ता इलय तक चाय्कः तःगु खॉं न्हिथाडः तःगु दः ।

व स्वयबलय भी अजनं यक्व हे लिपालानी । भीगु कलेजया साफूकुथि, कर्मचारी, पासापुं, त्वालय-त्वालथया साफूकुथित व वाचनालयत चाय्किपुं सकसिता इनाप याडः च्वडा । साफूकुथि व वाचनालयत बांलाकः न्ह्याकय् नु । हलिमय न्हँ न्हँगु साफूत छु गथे पिथाडः च्वंगु दः नेपःया च्वमिपिसं पिथाडः तःगु न्हँ न्हँगु साफूत गज-गजगु दः अजगु खाय् छलफल व अन्तरक्रिया याडः ल्यासे ल्याम्होपिन्ता ब्वनय् मः धाय्गु मति वांकः ज्या याय् नु ।

(ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय १८ कगु पुस्तकालय दिवसया लसताय भाद्र १५ गते क्वचःगु 'हाम्रो पुस्तकालय, हाम्रो भविष्य' नां या न्वचु ज्याइवःसं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं बियो दय्गु न्वचुया भाय हिला -सं.)

माओवादी व समाजवादी पार्टीत छगू जुइगु अवसरवादीत छप्पा जूगु मखुला ?

विवेक

थुगुइलय 'कम्युनिष्ट पार्टी' धःपुं छप्पा जुयो हज्याय धःगु खाँ बयबय जुयो च्वंगु जुल । नेकपा माओवादी, नेकपा एकीकृत समाजवादी, विप्लववा (नेकपा) व महेन्द्र यादवया समाजवादी पार्टीया दशवी छगू तुं जुयगु धःगु खाँ क्वःछिइन धःगु जुल । पार्टीत छपा जूयता बिचः, सिद्धान्त व वर्गीय आधारय निःस्वानिगुलिं बिचः मिलय जूपुं पार्टीया दशवी छप्पा छधि जुइगु अजु चाय मःगु खाँ मखु । अः थीथी पार्टीया नांखय कम्युनिष्ट पार्टी दक यखायगु याडः च्वंगु दः । वछु खः दक ल्ययगु नामं मखु वयागु ज्या स्वयो खः । छपाछधि जुयगु ज्याइवः हछ्यापुं पार्टीतय्सं थःता कम्युनिष्ट पार्टी दक धःसां नं अमिसं कम्युनिष्टया बानी व्यहोरा (आचरण) क्यनय मफूगुलिं

'सिद्धान्तहीन जुयो छप्पा जुयगु स्वयो बिस्कं (फुट) च्वनयगु हे भन् पाय्छि' धायो तःगु दः । सिद्धान्त मज्वपुं छप्पा जूसा पार्टी तः हानय फः अलय विचार व सिद्धान्तखय कमजोर जुयफः ।

बदनाम जुयो च्वंगु दः । अमिसं तःक हे सरकारय वाडः जनताया भिंज्या यायगु स्वयो धेबा व पदया लागिं जक ज्या साना । धात्थें धायगु खःसा कम्युनिष्टतय्सं धेबा व पदया लागिं ज्या याई मखु । राजनीति याइ मखु । सुनं अथे यात धःसा अपुं कम्युनिष्ट जुय फैमखु । माओवादी व एकीकृत समाजवादी तःक हे परीक्षण (ल्यय) याय धुंगु सिद्धान्तच्युत पार्टीत खः । अमिसं थःगु पार्टीया नां कम्युनिष्ट तयगु यां डखहे मरुम्हा द्रुहँ ता डख च्वामुम्हा धःथें जुइकः ।

मार्क्सवाद, लेनिनवाद व माओत्सेतुड विचारधारा काथं हज्याइपुं पार्टीतय् दशवी मोर्चा जुयफः, कार्यगत एकता वा पार्टी छगू हे याय फः । कम्युनिष्टतय्सं चुनाव हे फुक्क खःजक धाइमखु । अमिसं चुनावता जनताया भिं ज्याखय छ्यलि । नपां जनता चेतनां ग्वाकः समाजवादी क्रान्तिया वातावरण दयकेगु कुतः याई । संसद्, प्रदेशसभा थजगु प्रतिक्रियावादी सङ्घ संस्थाय द्रुहँवाडः नं जनताया सःश्वःकः च्वनि, प्रतिक्रियावादीतय्सं यागु जनविरोधी ज्या, देशघाती सन्धि सम्झौताया विरोध व जनपक्षीय कानून दयकेता संघर्ष याई । धात्थेंपुं कम्युनिष्टतय्सं प्रतिक्रियावादी

स्वयो घोर प्रतिक्रियावादी संघ, संस्थाय द्रुहँ वाडः जनताया सेवा याई । संसदता नं जनताया माग श्वय्केगु संघर्षया थायकाथं छ्यली । अमिसं चुनाव हे समाजवाद वै धायगुलि पटक्क हे विश्वास याइ मखु ।

माओवादीतय्सं भारतया ग्वाहाली हिदातक सशस्त्र संघर्ष याता उगु इलय हिन्हयद्र मनून सीत, सलंस बेपत्ता, घाइते जुल ।

राज्यया खरबौंया सम्पत्ति ध्वस्त याता । २०६२/६३ या संयुक्त जनआन्दोलनलिपा जूगु न्हापांगु संविधानसभाया निर्वाचनय प्रत्यक्षपाखय थ्यंमध्ये बच्छी (५० प्रतिशत) धायथे सीट माओवादीं त्याकला । अलय सरकारया न्ह्यलुवा नं याता । अलय कम्युनिष्ट पार्टीया आचरण धःसा क्यनय मफ ।

पार्टी सरकारय वानयगु धायगु घोषणापत्र काथं ज्या छ्यलयगु खः । माओवादीं सशस्त्र संघर्षया इलय जनतात गुगु आशा क्यंगु खः व काथं ज्या मयागुजक मखु, चुनावी घोषणापत्रकाथं हे ज्या याय मफूत । माओवादीता उगु ई थःगु म्हासिइका पिब्वयगु तःहांगु ई खः अथे नं वं छुं हे याय मफूता माओवादीनं न्हापा यायपुं एमालेया लौपुइ हे डायो वाना । पलाचापतिक व्यक्तितगत व दलगत स्वार्थता ह्दाय तयो ज्या साना । माओवादी पार्टी छुं याइला धायगु आशां भोत ब्यपुं जनताता अमिसं विश्वासघात याडः धोखा बिल ।

माओवादीत श्व नीदाया संसदीय अभ्यासय सिद्धान्तच्युत, संशोधनवादी, अवसरवादी व छगू पुँजीवादी पार्टीखय हिलः वान । चुनाव त्याकय्या लागिं वर्ग दुश्मन धायोतःगु नेका नपां छपाजुयो चुनाव दाना, प्रधानमन्त्री मबिइगु जुयवं वाता त्वःत सरकार निःस्वानयता एमालेनपां मिलय जुयो अलय राष्ट्रपति निर्वाचनय हकनं नेका नपां मिलय जूइगु थजगु माओवादीं चरम अवसरवादया चरित्र क्यना । माओवादीया व्यवहार मेमेगु पुँजीवादी पार्टीता हे हाचां गायो क्वःथैगु पहः यायगु खः । व्यवहारया

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

कसीखय् चूलः स्वयगु खःसा अः माओवादीता कम्युनिष्ट धाय्गु कम्युनिष्ट खाँवः याय् हे अपमान जुई ।

माधव नेपाल न्ह्यलुवा याडः च्वंगु एकीकृत समाजवादी पार्टी नं थःता कम्युनिष्ट दकः दाबी याई । नेपाल थुकी हाँ हे तःकः एमालेया महासचिव जुयो ज्या याम्हा नेता खः । वं एमाले महासचिव जुयो च्वं बलय् हे तःक हे जनआन्दोलनता धोका बियगु, पदया लागिं न्ह्याथिंन्योगु अनैतिक (मज्यगु) ज्या याडः थःगु पहः क्यना जुजुया शासनकालय 'प्रतिगमन बच्छी ल्हवनय धुंकल' धायो दरबारय् द्रहं वानय्गु निसें बिचः स्वयो मतया ल्याता हृदाय तडगु ३ प्रतिशत मापदण्डता क्वःछिडः राष्ट्रिय पार्टीया परिभाषित याइम्हा अप्रजातान्त्रिक ज्याखय नं वयागु लाहा दः । कम्युनिष्ट पार्टीया नामय मेपुं धात्थेंपुं कम्युनिष्टतयता क्वपवाय्ता स्वइम्हा मध्ये 'नेपाल' नं छम्हा खः । अः ३ प्रतिशत मापदण्डं थःता हे गःकिडकः च्वंगु पार्टी खः । व तःक हे प्रधानमन्त्री, उपप्रधानमन्त्री व मन्त्री जुय धुंकल अथेनं गुब्ले समाजवादी नीतिकाथं छुं छगू हे ज्यासांगु मरु । लिपा वयो एमाले नपां छुटय जुयो वगुया हुनि नं पदीय भागबन्डा हे खः । एकीकृत समाजवादी पार्टी नेका नपां मिलय जुयो संसद, प्रदेश व स्थानीय चुनाव ल्वाता । व थःगु बलं स्वयो नेकाया ग्वाहाली संसद, प्रदेश व स्थानीय पालिकाय् नेगू प्यंगू सीट त्याकला । नेकां नं स्वःन्ह लिकायो बियवं हे एकीकृत समाजवादीया पा प्वलयवं भूरी खानय् दै । नेकाता नं क्वातुम्हा पासा धायो ज्या याइम्हा एकीकृत समाजवादीता नं कम्युनिष्ट पार्टी खः धाय्गु मिखा भुलं नः गुथें जक ज्वी ।

पार्टी छगू तुं याय्ता अन्तिम तयारी याडः च्वना धःगु पार्टीत मध्ये विप्लव न्ह्यलुवाया नेकपाता धःसा स्वय बाकी दःनि । इलय ब्यलय विप्लवं 'जिमिता दाच्छि छक सरकार चलय याकय्ब्यू जिमिसं.... याय्' धाइगु थजगु खाँ स्वयबले व नं पुँजीवादी सरकारय् वानय हथाय चःम्हा थें खानय् दः । थव पुँजीवादी बवसामारी थें जक दयकः तःगु सरकारय् वाडः छगू नेगू सुधारया ज्या बाहेकं धात्थेंगु ह्यूपा ह्यु फैमखु धाय्गु खाँ नं एमाले व माओवादीया पतन स्वयो वं सिल हे जुई । शासन सत्ताय ह्यूपा ह्यदक वापुं अपुं थःहे हिल वाना । विप्लव न्ह्यलुवाया पार्टी नं वांगु स्थानीय निर्वाचनय भाग कःगु खः । वयागु पार्टी पश्चिम नेपालया थीथी जिल्लाय स्वतन्त्र चुनाव चिह्न कायो निर्वाचन ल्वागु खः । प्यूठानया छगू नेगू जिल्लाय नं त्याकगु खानय् दः । मेपुं नपां पार्टी मिलय जुयो जूसां चुनाव त्याकः छक जूसां मन्त्री जुयागु विप्लवया मूतातुना खानय् दः । गुगु खाँ कम्युनिष्ट पार्टीया चरित्रया थ्याक्क अखः खः ।

महेन्द्र राय यादव न्ह्यलुवाया समाजवादी पार्टीया छु खाँ ल्हाय्गु ? व मन्त्री जबलय 'पेशकी मन्त्री' नामं बदनाम जूम्हा मनू खः । योजना स्वीकृति याय् हाँ हे मन्त्रीता पेशकी बियमःगु 'अघोषित नियम' दयक च्वम्हा व मन्त्री त मध्ये नं बदनामम्हा मन्त्री खः । पदया नितिं व गुब्ले एमाले, गुब्ले उपेन्द्र यादव न्ह्यलुवाया जसपा सा गुब्ले थःगु न्ह्यलुवाय् च्वंगु समाजवादी पार्टी नं थ्यंगु खः ।

छप्पा जुयमःगु छाय् अलय छुकिता ?

'सिद्धान्तहीन जुयो छप्पा जुयगु स्वयो बिस्कं (फुट) चवनय्गु हे भ्रन् पाय्छि' धायो तःगु दः । सिद्धान्त मज्वपुं छप्पा जूसा पार्टी तः हानय फः अलय विचार व सिद्धान्तखय कमजोर जुयफः । छुं दाँ हाँ एमाले व माओवादीया दश्वी पार्टी छगू जुल । व सिद्धान्त व बिचः या लिधंसाय् जगू मखु । संसदय् दकलय् तःहांगु दल दय्केगु मतिं दयकगु खः । गुकिं ता ई तक थःपिसं सरकार चलय याय्गु उब्लेया एमाले व माओवादीया नेता तय्गु मति खः । व छम्हासिं मेम्हासिता ल्यंथानय्गु कासा नं खः । उकिं व बिचःया एकता मखुसैं स्वार्थया एकता खः । स्वार्थ पू मवानिगु खानयवं हकनं पार्टी बिस्कं-बिस्कं हे जुला । व मजूसैं मगागु नं खः । उकि अजु चायमःगु खाँ हे मरु ।

कम्युनिष्ट पार्टी पद व धेबा कमय याय्ता व नेता जुयता दयकिगु मखु । बरु इमानदार जुयो देश व जनताया सेवा याय्ता निःस्वानिगु खः । पञ्चायती व्यवस्था क्वःथयो जनताता मौलिक राजनैतिक अधिकार बिड्केगु उब्लेया कम्युनिष्ट पार्टीया मू ज्या खःसा अः पुँजीवादया विरुद्ध छुं हे सर्त मतःसैं संघर्ष याय्गु, पिनयया साम्राज्यवादी व विस्तारवादी शक्तिनपां मदिसैं संघर्ष याडः देया सार्वभौमिकता र स्वतन्त्रताया रक्षा याय्गु थौया ज्याइवः खः । पुँजीवादी व्यवस्थाता हाँगःलिसेंलिडः ज्यासाडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया शासन सत्ता समाजवादी व्यवस्था निःस्वानय्गु अःयाय्गु कम्युनिष्ट पार्टीया आजु जुयमः । अः व नांजकया कम्युनिष्ट धःपितिगु एकता धात्थें उकिया लागिं खः ?

निर्वाचन त्याकः पुँजीवादी सरकारय् वाडः समाजय् धात्थेंगु ह्यूपा वैदकः मति तय्गु मज्यगु जक मखु व असम्भव जुयो च्वना धाय्गु खाँ विश्व कम्युनिष्ट आन्दोलनं क्यनय धुंकगु दः । माओवादी, एकीकृत समाजवादी व महेन्द्र यादव न्ह्यलुवा याडः च्वंगु समाजवादी पार्टी पुँजीवादय् दुनय धुंकल । व पार्टी त छप्पा जुयो देशय छुं जुइला दक आशा याय्गु अकाशं कुतैं वै नय धाय्थें जक जुई । स्वार्थया नितिं छप्पा जूपुं स्वार्थया लागिं हे तज्याई । उगू पार्टीतय् दश्वी छप्पा जूसां कम्युनिष्ट तय्गु छप्पा मखु । संशोधनवादी व अवसरवादी तय्गु छप्पा जक जुई ।

अथेनं किजाता नपालाय थाकुल

कूशल

थौ त्वालयया विवाद ज्यंकयुगु बैठक तयो तयागुलिं सुथाय
त्यलं हे जि वडा कार्यालय वाडा । वडा कार्यालय थौ भातिचा
हुल । अथेनं जिं छम्हा छम्हासिकय् न्यडः छलफल याडः चवडा ।
पलख लिपा छम्हा बाज्यति वांम्हा मनू नपां खाँ न्ह्याका । वयक
न्हपानं तःक हे वडा कार्यालय भाय धुंक्म्हा खः । वडाया थीथी
ज्याइवः खय नं वयकलं ग्वाहाली याडः हे चवडः दीम्हा वयक
कृष्ण सुवाल (छुडागु नां) खः । थ्वहे वडाया वयकः मःबलय
ग्वाहाली याडः दीम्हा जूगुलिं वयकया नां व थाय् बाय फुक्क
लुमांकः तयागु दः । पारिवारिक पृष्ठभूमि बांलाक मसियासां जिता
भलादमी मनू थें मति वाडः जिं वयकता च्या त्वंकः, वयकया खाँ
नं ध्यान तयो न्यनय्गु । उकिं न्हपा याय्थें थौ नं छु खाँ भाया
दक न्यडा । अलय वयकलं- वडाध्यक्ष भाइ जि तःकहे वडा
कार्यालय वय धुन । ज्या लिइमलागुलिं जुइ छिता नपालाय मफया ।
असारया ई । व वयाँतु च्वंगु दः । जिगु न्हूगु ढलान छँ जूसां
नाःज्वयो च्वना । थःगु पाखां वगु जूसा नं छगू, जलाखाला हरि
सुवाल (छुडागु नां) या छँया पाखां वयो ज्वयो वगु, उकिं जि थाना
धःवयागु । जिं नं तःक धाय धुन । वास्ता हे मया । जिं स्वय
बलय जलाखाला कृष्णया पोल्हें व जीगु प्वल्हें स्वागु हे खः । वयागु
छता क्वें जूगुलिं जिगु छँया आंगलय् वःज्वःगु खः । अलय वं छँ
दांसां जि दखय् आंगः मदांनि । न्याकी तासां जिगु हे आंगलय
ताइगुलि थर्कय जूइगु । नाः ज्वयो दिक्क हे जुय धुंकल । उकीं छिं
वडाय् सःत छक न्वाय् मालदक जि थाना वयागु ।

वयकया खाँ न्यडः छु भाति खाँ थुथें च्वंसां धात्थेगु खाँ
धःसा मथुयानी । अथे मेपिनिगु आंगलं नाः ज्वयो वगुयां बांलागु
मखु अथेनं जि आना हे वयो स्वयानि तिनि फुक्क सिइकः छुयाःसा
समस्या ज्यनि धाय्ता आना हे छक स्वः वय । अः छि छँ भासँ,
छँसं च्वँ चवडः दिसँ । थाना मनूया हल सिधलकिं जिवय धायो
छ्वया ।

तुरुन्त जिं हरिजीता फोन याडः कृष्ण दाइ नं धःगु खाँ
धायो जि आंका हे वयो स्वयगु खाँ धाया बलय् ज्यू फक्क गल्ली
थमजु धायो छँ दाडागु अथेनं गना ल्हवनय् मःसा ल्हवनय बरु
कृष्ण दाइ भातिचा किचिकिची हालय योम्हा जूगुलिं छिं भातिचा
बिचः याय मालि धःसेलिं जिं हस धायो फोन तयो बिया ।

अथे हे नेघौति लिपा वडाया प्राविधिक केहँ मयजु नपां
जि कृष्ण दाइया छँ स्वः वाडा । म्हासियाम्हा मनू जूगुलिं जि
सरासर बैगलय थ्यंकः वाडा । वयकपुं सुथायसिया ज्योना भपियो
च्वंगुलिं जिता नं जा नः धःगु जिं जानय् मखुत धायागुलिं चिया
त्वंकय्ता छँ नं कालः च्वन । जिं गना नाः ज्वला जक धाया
बलय वयकपिसं भुथुलीया आंगः प्यागु कयँकयं धायो दिल - थुखय्
पूर्वपाखय् स्वयोदिसँ थ्व आंगः प्याप्यां छेली थ्यंकः प्याडः वानिगु

धःगुलिं जि छ्यली थ्यंक स्वः वाडा । धात्थें हे छ्यली थ्यंक
प्या । अलय जि कःसिपाखय स्वः वाडा । हरिं थःगु कःसि
खानय् मदय्केता प्यपा जस्ता धाडः तःगु जुल । अलय वयकया
छता कम जूगुलिं व वलकिं आंगः हवतं कृष्ण दाइथाय् वैगु जुयो
च्वना । अलय जिं हरिजीता फोन याडा । वयकनं तुरुन्त भाल ।
अलय वयकया खाँ छु द ? धायो न्यडा ।

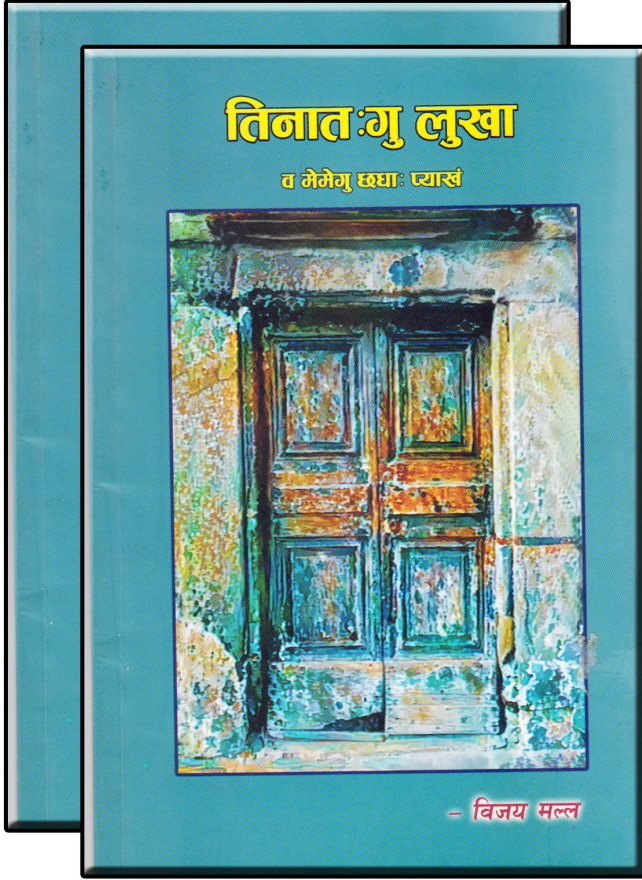
हरिं नाःज्वःगु थमनं मसियागु, अलय नाः जिगु कःसिं ज्वःगु
मखु जिं कःसिं नाः थमज्व धायो अपा तयो सिमन्टी काकः आंग
दाडागु स्वयो दिसँ । कृष्ण दाइ नं आंग मदां नं धायो दिल । थ्व
जस्ता प्यपा कृष्ण दाइ गुल्लें गुल्लें फोहर नं हाकुतिनिगुलिं तयागु खः
छिं लिंकः धायो द्यूसा जिं लिकाय् । प्राविधिक म्यामं गथे धाला अथे
याय्ता नं जि तयार दः । जिं स्वय वयकया पिलर क्वय व च्वय
मिलय मजु । जि दयख् छ्याडः दयकःगुलिं ज्वःगु जुयमः । मखुसा
जिथाय् नं ज्वय मःगु खः, मज्वः । उकिं जिगु गल्ली छुं हे मरु । अथे
नं प्राविधिकं गथे धाला अथे याय जक धाल ।

वनलिं प्राविधिक केहँता थःगु बिचः तय्ता धायानि बांलाक
स्वय धुंकः कृष्ण दाइ नं पिलर थांगु मिलय मजु । हरि दखय् ६
इन्च त्यलः तःगु दः । सिमन्टी दाडः तयानं व ज्वःगुयां पिलर
थांगु मिलय मजुयो कृष्ण दाइथाय्जक व ज्वःगु खः । मखुसा
हरिथाय् नं नाः ज्वय मःगु खः । थथे पिलर मिलय मजुसा
भखाचा फय फैमखु, छँ तस्कं ग्यापुई । उकिं कृष्ण दाइया
भतिचा गल्ली खानय् दः । उकीं नेम्हां मिलय जुयो याडः दिसँ ।
वडाध्यक्षजुं दथ्वी चवडः मिलय याडः दी । प्राविधिकं धाल ।

प्राविधिकया खाँ न्यडः कृष्ण दाइ नं नुमवात । हरिजिया
जलाखालापुं नं हाल । जिं वयकपिन्ता हालय मते बरु वडा
कार्यालय भासँ धायो आनानं ल्याहाँ वया ।

कृष्ण सुवाल दाइ वडा कार्यालयता अपलं ग्वाहाली
याइम्हा मनू खः । नपां वडाया ज्याइवः खय नं ग्वाहालीयाडः
ब्वति कायोदिम्हा खः । वयकया बोली बचन नं बांला । उकिं
वयकं ज्वडः भःगु खाँ धात्थें बांलागु व खःगु जूइ धाय्गु मनय
वांगु । अलय अथे मखयो च्वना । वडा कार्यालयता ग्वाहाली
याइपुं, बोली बचन बांलायवं हे अमिसं धाइगु फुक्क खाँ मखैगु
जुयो च्वना धाय्गु मनय वान । उकीं जिं आना हे वयो स्वयानि
जक लिसः बियागु पाय्छि हे जुयो च्वना । वडा प्राविधिकं जिता
कृष्ण दाइया गल्लीं हे व ज्वःगु, उकिं हे वयकया छँ ग्यापुइगु,
खतरा दःगु खाँ प्राविधिक मयजु धःगु न्यडः जिता नं विश्वास
वाडः धात्थें वडाय् वगु फुक्क गुनासो मखुगु नं जुय फः गुलिं
काचाक्क निपं (निर्णय) बिय मज्यू । दुग्यंकः बिचः याडः फुक्क
खाँ सिइकः थुइकः जक खाँ क्वःछिय दःसा बांलाइ धाय्गु थुइका ।

निठह तिपू

प्याखंम्वःत : सुजा, सिरि, हसना, लजना, सरला, राजकृष्ण

(येंदेय्या छ्वा भराय्खागु छँ । ल्वःवनापुक्क समाः
यानातःगु क्वथा, ततःग्वःगु दराज, ड्रेसिङ्ग टेबल, सोफा-सेट,
इयाःपतिकं यइपुगु इयाःकापः, अंगल्य् भराय् भराय् पाःगु किपा ।
पर्दाल्युने मिसातय् हाःसः तायेदइ । प्यम्ह मिस्त क्वथाय्
खनेदइ उपिमध्ये छम्ह बाज्यः वंम्ह थें खनेदु । मेपिं दक्कं भिन्त्यादें
भिन्नुदें दुपिं थें खनेदु । उपिनाप अन छँय् ज्या याइम्ह मिसामचा
छम्ह नं दु ।)

सुजा : सिरिमैयाँ, तलय् वनाः तारा ततायात जिपिं वयाच्चंगु
दु धकाः धयाब्युसा । आसे सा आसे, तलय्
भिनाजु नं दु लाकि छु ?

सिरि : क्वथाय् हे दु वय्कः नं ।

सुजा : अय्सा..... अय्सा अँ सिरिमैयाँ स्व..... तारा
ततायाथाय् लिक्क वनाः चीसलं जिपिं वयाच्चंगु दु
धकाः धयाब्यु हँ ! खं ला भिनाजुयात जिपिं

वयाच्चंगु सीके बी मते । मखु ला लजना.....?

सिरि : छिकपिं फ्यतुनादिसँ ले सा ! जि तलय् वनावये का ।

हसना : मखु सुजा..... छ थः हे वनाः तता नापलाना वा ले,
बरु जिपिं थन हे च्वंचवने का, लिबाके मते बरु !

सुजा : मखु हसना तता, जि तलय् वने मखु । सिरि ! थन
स्व सा (सिरिमैयाँ सुजाया न्हयःने वइ ।) अभ्क लिक्क
वा ले (सिरिमैयाँ सुजाया न्हयःनेथ्यंक वइ ।) स्व
सिरि, जिं छंके छता खँ न्यने । खँ सुमचुकुसे धायेगु
खः ला ?

सिरि : सुचुकेमाःगु खँ हे छु दु धकाः मय्जु

हसना : मखु अय् अपाय्स्कं छु खँ जुल.....?

सुजा : हसना तता..... छन्त ला जिं छं धयागु हे मदुनि हला
..... लजना व सरलायात ला जिं कनेधुन (सिरिपाखे
स्वयाः) सिरि आः हानं भिनाजुं ततायात दाल हँ,
खः ला ?

सिरि : अहँ, जिं ला छु हे मस्यू ।

हसना : खँ सीकेत छिपिं थन वयागु का मखु ला, अय्सा थन ला
जिगु ज्या छु हे मदु । जि वना हे छ्वये का ! जि ला
तारा तता नापलायेत वःगु जुइ धकाः च्वनागु ला.....
का वन जि !

सुजा : मखु हसना तता..... छि भचा थन दिसँ, थन मेमेगु नं
यक्कं खँ दु । (सिरिमैयाँपाखे स्वयाः) सिरि, स्व थन
जिपिं हे जक ला खः नि..... मेपिं सुं मदु थें ! खँ
सुचुकेमाःगु हे छु दु धकाः..... सुनां ताइ धकाः, खःसा
खः धा !

लजनाः धा ले सा छुं मजुइक पिने हल्ला जुइ मखु थें !

सरलाः अथे जुयाः ला सुजाया काकिं जिमित धयाहःगु

सिरि : मखु, दः ला स्या हे स्याइ मय्जु । “सुयातं छुं धाये मते
खं ला.....” धकाः तारा मज्जुं दः न्वखंक धाःगु दु ।

सुजा : अय्सा खः का मखु ला ?

सिरि : जिं ला मस्यू मय्जु । तलय् वनाः तारा मय्जुयात
सःता हयाबी ।

सुजा : आसे ले सिरिमैयाँ थन ला स्व तसकं हे दाल
ला ? लासां हे दने मफु लाकि ? ख ला लासां हे दने
मफु, छक्कः स्वया वा धकाः काकिं छ्वयाहःगु ।
सिरिमैयाँ थन स्व, धायेत ग्यायेमाः ला, जिमिसं सुयातं
धाये मखु थें !

हसना : अय् सिरिचा, खःसा खः धयाब्यु ! सुनां छन्त छु धाइ
धकाः (सुजापाखे स्वयाः) मखु, थव सकतां

सच्छि व खुड्डागूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

सीका: छन्त छु जुइ ? का..... ख हे ख: हँ का, छं छु यायेगु ?

लजना: तारा ततायात थःपिसं हे नापलाना वा धका: सुजाया काकिं जिमित थन छ्वयाहःगु, बुरि ख्वया: गय्चवं !

सुजा : सिरि..... धा ले, दा:गु ख: ला धयां?

सिरि : मखु मय्जु, थन भाये हे धुंकल । ततानाप खँ ब्याकादीसा ला जि हे ज्यू नि ! खयेत ला वय्क: दनादी हे मफु स्वयादिसँ म्हछ्महं स्वयादिसँ, नीलडाम या नीलडाम जक । काजीसाहेबयात छु जूगु ख: मस्यु । अथें अथें हे का । तारा मय्जुया छु दोष हे मखना जिं । अय्ला: त्वना: धेधेचुक्क काजीसाहेब दुहां भाइ । अले म्वायेक म्वायेकं अथें हे दायेफक्व दाइगु । का उकुन्हु नं का तारा मय्जुं छु न्ववानादीगु हे मखु, पिकां साला: अय्क जक छु तयादीगु, पिकां हे ल्हवना: कयेकादिल । जि ला ग्याना: थरथर का, स्वये हे मफुत । ग्याना: ला जि ह्वाँयह्वाँय ख्वयाबिया । अहो जित: ला व खँ लुमंके तकं मय: का ! थौकन्हय् काजीसाहेब दुहां भालकि हंसं थाय् त्व:तीगु । अझ अय्ला: त्वना: भालकि ला ग्याना: जि थरथर हे खाइगु । तारा मय्जुया ख्वा: ला छक्कलं हि हे मदुगु थें तुइसे चवनीगु । अलेअले आ: तारा मय्जु म्हं मफुत हँ, म्हं फइगु हे गनं, स्वयादिसँ सुजा मय्जु जिं ला स्वये हे मफये धुंकल । ग्व तारा मज्जु नं छु धायेगु का सा जिं स:तावये ।

(हसना जुरुक्क दनी, सिरिमैयां पिहां वनी ।)

सुजा : (हसनापाखे स्वया:) हसना तता धयादिसँ सा, गय्चवं थन, सिल ला छिं ? तारा तता छँय धका: मव:गु लां लां दयेधुंकल । काकि न्हिथं हालाचवनीगु । थनया खँ वय्क:या न्हाय्पनय् गथे याना: थन थें मस्यु काकिया छम्हयां छम्ह जक म्हाय् तारा तता । द: हँ कि हँ धयादीगु त:न्हु हे दत । उकिं जि वयागु ।

हसना : थथे नापलानां छु जुइ ! ख: का, तारानाप छिमिसं खँ ब्याकी का । ख्वा: खिंउसे चवका: खँ ब्याकी । दु:ख जुल धका: ख्वबि तिकि नंका: घय्पुना: हे ख्वयाबी का, थुकी तारायात छु पाइ..... ? अहँ थज्या:गु खँ ला जित: न्यने हे मयये धुंकल सुजा ! (क्वय् थचक्क फ्यतुना:) जिगु छँनापं छम्ह झाइभर दु । व छँय दुहां वलकि कला: भा:तया न्हाबलें ल्वापु । दायेगु, म्हुतु न्हायेगु, घाराघुर यायेगु ला न्हिन्हिसिया हे ज्या

जुइधुंकल । ब:चाधंगु महाभारत थें का ! कन्हय्कुन्हु सुथ जुइ, गथे ख: अथे हे, छु छां हे मजू थें । झाइभरया कला:यात मल्वासें सुख हे मदु । झाइभरं मदा:तले वया जा न:गु हे पचय् मजू थें । उकिं छन्हु सुथय् हितिइ ल: का:व:बलय् जिमिसं न्यना- “छिमि भा:तं छन्त दा: थें छं छिमि भा:तयात दाये मफु ला ? अपाय्सकं नं दायेका चवने धयागु दइ ला ?” व मिसां छु लिस: बिल, स्यू ला ? जित: अबलय् तसकं न्हिले वल । प्वा: त्युत्युं न्हिला, वयागु लिस: लुमंलुमं आ:तकं द: न्हिले व:नि (न्हिली ।)

लजना: छु लिस: बिल हसना तता धा ले!

हसना : (न्हिला:) व छ्याक:नं गुलि दाल उलि हे य: हँ । वं न्याकुं कया: थुलि यइपुक धाल कि जिं ला न्हिले फी हे मफुत । झाइभरया ख्वा: खंसा छिपिं ग्याइ का, वंघलय् चवंम्ह आजुद्य:या ख्वा:पा:थें चवं । स्व लजना..... थव सकतां य:त्य:या खँ ख: । य:त्य:या खिप: तसकं क्वातु.....

(भसुका: तइ ।)

लजना: अँ जिं म्हसिल, व जीप चलय् याइम्ह झाइभर मखु ला ?

सुजा : हसना तता ! काकि न्हिच्छि ख्वया जक चवंगु । दतंफतं व हे छम्ह सन्तान, याक: म्हाय् । सुख जुइमा धका: बियाहल, थन थथे का ! तारा तताया दशा खना: सुनां जक मधाइ, खँ न्यनकि ख्वया जक चवनी ।

हसना : गज्या:गु खँ आम ! मामं म्हायययात माया मया:सा सुयात याइ ! तर छु याये - मायां खिउँथाय् अप्पां कयेकल, मखुथाय् लात का । तारा ला निर्जीव अप्पाकुचा जक । यां कया: चा:हीका: कयेकूगु थन लात । छँय धका: चवंगु धलय् लात (जुरुक्क दना:) स्व सा..... ध्यबाप्व: या ध्यबाप्व: जक थें ! आम न्हाय्कं। छ फ्यतुनाचवंगु सोफा (छ्यं क्वछुना:) थुकी हे मन तयेमा: । गनं धनसम्पत्ति दइ, गनं मानमिजास दइ । (लजनापाखे स्वया:) लजना छं छु ल्ययेगु ! ध्यबा कि नुग: ? छं ला नुग: हे ल्यइगु जुइ, मखु ला ?

लजना: (मछा: पहलं वास्याक्क न्हिला:) छिं ला अथें हे हायेका चवनादी....., जिं छु

हसना : छ बांला: नि मय्जु । मिजंतसैं ला छंगु तुति भवपू हे वइ नि । तर नुग: जक ल्ययां मगा:, छ सुखी जुइ मखु । गन माया यात, छ अन ब्रुत । मिजंतसैं सम्पत्ति स्वया: अप्व: मायां अत्याचार यायेय: । अले दा:सां-स्या:सां सह जक यानाचवने मालेफु । व झाइभरया

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

कलातं धा: थें “व छ्याक:, व बाग:या मायां छं छु याये !” दकलय् त:धंगु अन्या:-अत्या:- थनं हे शुरु जुइ । (सुजापाखे स्वया:) म्वा:सां म्वा:सां छं कपा: हे छाय् स्याकेमाल? ताराया जिन्दगीया निष्कर्ष थव हे ख: । व्व: फयेगु ल्हा: नयेगु (फयतू वनी ।)

सरला: पिने पला:स: तायेदु । सु वल थें ? (दक्कसिनं लुखापाखे स्वइ ।) सुजा ! स्व द: ला तसकं लिबात । वनाछ्वये नु ! तारा तताया भा:त वल धा:सा ला जि न्हय:ने चवने मखु । दाइपिं मिजंतय् द: ख्वा: हे स्वये मास्ति मव: । जि ला गया:..... ।

हसना : लिपा छन्त नं दाइ ला धका: ग्यात कि छु ? स्व सरला, अथे ग्यात धा:सा छन्त नं दाइम्ह हे भा:त लाइ न्हिं ... !

सुजा : (हसनाया लिक्क वना:) हसना तता, छं काकिया खँ न्यने य: ला ? काकिं अपायसकं धाइ धका: जिं बिचा: हे मयाना । पत्या: तकं मयाना । आ: पत्या: यायेगु नं गथे ! न्हापा ला न्ह्याथे याना: नं छँय् हयाब्यु धाल । न्ह्याक्व मनूत छ्व:सां व हे मव: धका: जक धाल । हाला जक चवन । जिं नं न्यना जक चवना । लिपा आकाभाकां हे जिके न्यन, ‘सुजा छु तारा म्वा:नि ला थें हला ?’ जि ला पक्क का ! जिगु नुग: खवल । मिखां खवबि तिकि ननी थें चवन । भचा लिपा हाकनं धाल, ‘सुजा..... तारायात पारपाचुके बीगु, अले मेथाय् हे बियाछ्वयेगु ।’

सरला: बुरितय् नुग: हिल थें चवं , जिमि मामं धा:गु सिल ला..... ! जिमि चांया म्हाय् दु नि मचाबलय् हे भा:त सीम्ह सिलु तता का छु । वयात हे बियाछ्वयेगु हँ ।

सुजा : गुलि जक थुभनं सह याना चवनेगु तारा तता ! जिं ला थथे हे तप्यं धयाबी, जि छाय् ग्यायेमालं !

सरला: स्व सुजा, जि जक जूसा ला दालकि ला बिस्युं वयेगु जुइ का । दायेका: नं चवनी ला ? दाइम्हसिया छु ख्वा: स्वयाचवनेगु , द: ला मछालापुसे चवं ।

हसना : (हिस्याये पहलं) छिपिं ला धाथें हे मस्त का ! दाइम्ह भा:तया ख्वा: स्वये मछा: ला सरला ?

लजना: मखु, थ: हे कला:यात नं गथे ल्हा: वायेफुगु थव मिजंतसैं ! भ्या: भचा हे लज्या धयागु मदु लाकि छु थुमिके?!

सरला: भी तसकं महाले । पिने सुनानं न्यनाचवंगु दुसा ।

हसना : भीत नं दायेफु । सरला छ ला थ:छँय् बिस्युं वनी । सुजा स्व, थुज्व:गु खँय् छ्या: याये मज्यू ! तमय् छिमि काकिं छु नं यायेफु, धायेफु, पार पाचुकेफु, पार पाचुकेगु

धयागु छ्या:खँ मखु । थव छंगु-जिगु खँ मखु । तारा तताया थ:गु हे खँ ख: । व्यक्तिगत खँय् भीसं ल्हा: तये मज्यू ।

लजना: अथे जूसा मिस्तय् अधिकार गुबलसं सुरक्षित मजुल नि सा !

हसना : छं आम सफुतिइ चवंगु खँ, राजनीतिया खँ ल्हाये मते ले । राजनीतिया खँ सफुतिइ तं तयाति ! जिन्दगी धयागु जिन्दगी ख: । थुलिचा जुइवं ताराया थ: भा:तयात त्व:ते मास्तिव: जुइ ला ? भा:त त्व:तेगु धयागु उलि अ:पुगु खँ मखु । तारा गुलि सोभाम्ह मिसा धयागु छिमिसं मस्यूगु खँ मखु । तारायात म्वा:म्वा:गु खँ न्यकेफइ ला ! व्यक्तिवया खँ ख: । बेकारय् धायेगु जक जुइ । सुजा..... का धा सा, छिमिसं डाइभरया कलातं थें थ: भा:तयात माया यानाचवंगु दुसा । थव सकतां थ:गु खँ ख:, थव हे वास्तविक ख: । तं चायां, बराय् चायां छु फाइदा मदु ।

सुजा : छक्क: धयास्वये । न्ह्याम्हसित दु:ख थजु, बचय् याये हे माल । आ: छु माल ! धायेगु जक ख: कसा हे नयाचवने न्ह्या:सा ला छु याये आ: !

सरला: ल्हा: नया:, कसा नया: चवनेगु , थव नं जुइ ला ?

हसना : (गिजय् याना:) ख: सरला ख:, भा: तं थि जक थीवं उघिमय् थ:छँय् बिस्युं वनीम्ह छ ला । अले थ:छँय् दाजु, तता:जु हेपय् यायेवं भा:तयाथाय् बिस्युं वनीम्ह जुइ का मखु ला छ ? स्व मय्जु, थज्या:गु यक्व हे घटना जिं स्वयेधुन, न्यनेधुन । तता:जुया घुर्की न्यनेसिबय् भा:तया ल्हा: नयेगु तसकं बांला: धाइपिं यक्व दु मय्जु । सकतां धयबाया खँ ख: मय्जु ।

सरला: सु वल थें !

हसना : छाय् ग्यायेमाल छ ? तसकं ग्याफर का छ । (सिरिमैयौं दुहां वइ ।) का सिरिचा का, सुजाया भिनाजु मखु । (सरलाया ख्वा: ह्याउँसे चवनी ।)

सिरि : तारा मय्जु कुहां भाइन । (सुजाया लिक्क वना:) जिं छु मधा: धयादिसँ खं ला नत्र जित: स्याइ मज्जुं ।

सुजा : अबाय् जायेधुंकल । छाय् छु जक यानाचवंगु तारा तताया ?

सिरि : छु यानाचवन जुइ आ: ? लं फिना चवनादीगु का । नीलडाम खनेदइ धका: म्हछम्ह त्वपुइगु लं फिना चवनादिला । स्वयादिसँ ! जिं धाल धका: धया दीमते खं ला मय्जु !

सुजा : भिनाजु गन ले सा ?

सिरि : कुहां भायेत्पंगु दु काजीसाहेब नं ।

कथं ...

हवगां त्वाचाय् ल फयां अबु छतिं मरु

छगू देशय् निम्हा त्यपू दु । इमि निम्हा मचा दु । काय् छम्हा, म्हाय छम्हा । बौम्हं पिहाँ वना कमेय्यना हड्गु । मांम्हा छ्येँ चवना माक्को ज्या यानाचवनीगु, मस्तेत सुसाकुसा यानाचवनीगु । प्यम्हा माचाया सुख आनन्द जीवन हनाचवन । दैवसंयोगं छन्हू मांम्हा प्वाक्क मंत । बौम्हेसित नं, मस्तेत नं तस्सकं कसा जुल । पिहाँ जुइ धासा छँ स्वमंत । छ्येँ चवने धासा कमलपे मफुत । मस्ते नं न्हापाथेँ सुसाकुसा मजुल । अथे नं मस्तेसं दुख सी धका बौम्हेस्यां मेम्हा कला ब्याहा यायेगु बिच मया । तर, थुकथं गोन्हु जीवन हनेफड् ! जाथुसुवा सम्म जूसां छम्हा मध्येक हे मगात । उकिं बौम्हेसित छम्हा मिसा हयेगु करं वन ।

स्वम्हा माचाया थासय हानं प्यम्हा माचा जुल । न्हूम्हा मां दत धका मस्त नं लय्ता । चमाजुम्हेस्यां नं मस्तेत माक्को सुसाकुसा यानाचवन । छ्येँ ज्या उत्तिं यानाचवन । थुगु हे किसिमं न्हि वानाचवन । मस्ते थ मां मरुगु हे लोमनावन । पिलान्याला दुबले चमाजुम्हेस्या प्वाथय् दत । लां दनेव काय् छम्हा नं बुल । अले थ मचा दूसेंनिसेँ न्हयसु मचात वया मययावल । चमाजुया पहचह खना मस्ते नुग मछिनावल । इमि थ मां लुमनावल । बुलुहुँ-बुलुहुँ चमाजुम्हेस्या इपिं मिखा बागलं हे स्वये मयल । चमाजुया चुकुरी न्यना बौम्हेस्यां नं इमित तापाकाइल । अथे जूसां मस्तेसं कुंमि घुतुका न्हि छ्यानाचवन । छन्हू व मस्त निम्हेसितं स्यायेगु मनंतुना चमाजुम्हेस्यां भातयात धाल- “श्व मस्तेसं दुख बिउगु उलिथुलि हे दुगु मखुत । कि त थुमित स्यानावठ कि मखुला धैगु जूसा जि श्व छँ तोता वनेत्यल । थुपिं नाप जि घौपलख हे व्हाचवने फुगु मखुत ।” श्व खँ न्यना मस्ते बौम्हेस्या नुग खुलुलुलु मिनावल । न्ह्यात्थे धासां थ मस्तत थ लाहि । चमाजुया धका सुं मखु । अकिं वं न्हाप्पां ला कलायागु खँ मन्यं । तर, कलातं आपा धुकिं क्येँसेँलि म्हा धायेमफुत । मस्तेत बनय् यंका स्यायेगु वचन बिल ।

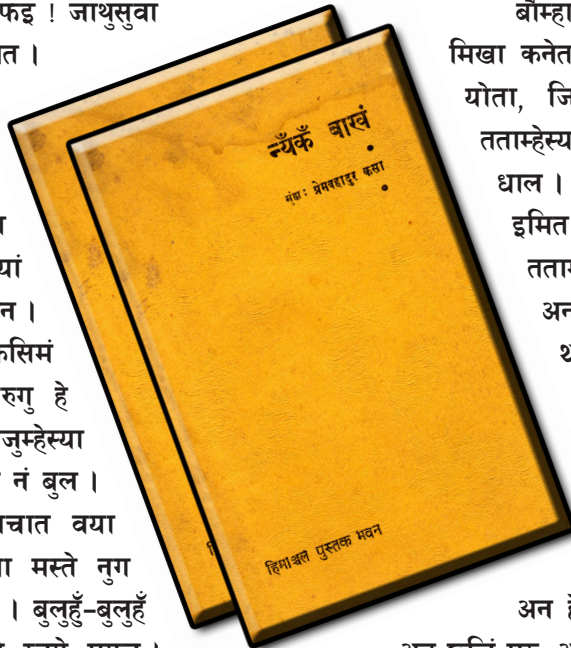
उकुन्हु चच्छिं बौम्हेस्या न्हय मव । थुखे मस्तेगु माया, उखे कलायागु धुकिं । व ला मिं पूम्हथेँ फाताफाता पुलाचवन । द्यो तुइतुइ धायेव मस्त निम्हेसितं थना ‘नु मस्त, छिमि मांया थाय्

वनेगु’ धका हय्येका व्वना यंकल । वँव वँव छगू तधंगु बनय् थन । द्यो नं छ्येँल । उथासं छगू फलचा नं दयाचवन । थौं थन हे बासं चवनेका धया नयेनी याना स्वम्हं भोलाक गोतुल । न्हिच्छि न्यासि वगुलिं त्यानुया मस्ते उघिमे न्हय वल । बौम्हेस्या न्हय वयेके हे फुगु मखु । ‘हरे, थज्यापिं वालख मस्तेत जिं गथे स्यायेगु’ धका वं भसुका जक तयाचवन । लिपा वं छगु उपाय लुइकल । कन्हेकुन्हु सुथ न्हाप्पां द्यनाचवपिं मस्त निम्हेसिगु मिखाय् भलिं प्वा तिना थ सरासर छ्येँ लिहाँ वल ।

बौम्हा वना मचा जायेकामस्ते न्हयलं चाल । मिखा कनेतस्वतं कनेमजिउ । किजाम्हेस्यां “योता, योता, जि मिखा कनेमजिउ गथे ?” धाल । तताम्हेस्यां नं ‘जि नं कनेमजिउ, गय जूगु श्व !’ धाल । निम्हेसिनं ‘योबु, योबु !’ धका सतल । इमित वाना वनेधुकूम्हा अबुं गनं हँ धाइ । तताम्हेस्यां पचिपचि याना अबुम्हा माजुबले अन फल्चाय् ध्याक्वे व्हांगु त्वाचा छग थुल । श्व हे त्वाचाय् लः फया मिखाय् प्वयेमालीका धका बिचा याना तता किजा निम्हं पचिपचि यायां ल माजुल । गबेत मालेधुँसेँलि हित्ति छधा धोदुल । हितिइ वना त्वाचाय् ल फल । तर त्वाचा मजा । गबेत फलं नं जागु हे मखु ।

अन हे को छम्ह वया ‘होगं त्वाचाय् ल फयां अबु छतिं मरु, अबु छतिं मरु’ धका हालाचवँवल । त्वाचा ला हवगं खनिका धका सीकल । अले त्वाचा वांछवया ल पास पास कया मिखाय् प्वया मिखा चायेकल ।

मिखा चायेकेधुंका तता किजा निम्हेसिनं चाचाहिला अबुम्ह माजुल । तर, लुइके फुगु मखु । द्यो आपा वनेधुकल । इमि नयेपित्याना नं वल । निम्हं व्हाँयव्हाँय खवया वनय् चाचाहिला जुल । अज्याबले इमिसं दरबारथेँ चवंगु छँ छखा खन । व छेयें वंसा अबु नापलाइला, छुं नये नं दइला धयागु विचारं इपिं अन वन । अन धासा कीको हे हास मरु । सरासर थहाँ वन । गनं सुं दुगु मखु । चाचाहिल स्वयाजुजुं छगू कोथाय् माक छम्ह थाय्भुइ च्याता घासा तया भवय् जोलं तालाका स्याक्क न्हय वयेकाचवंगु खन । नयेपित्यागु भौकय् निम्हं कोथाय् दुहाँ वना सपासप नल । नयेनी धुंका ल्हा भ्यागु गन दुइ धका छ चाखेरं मिखा व्वया स्वत । ध्याक्वे तुफि तयातगु खना व हे तुफिइ ल्हा

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

हुया छथाय सुलाचवन । माकया न्ह्यलं चायेव भव्य नये धका स्वबले छत्तिं मरु । सुनां नल जुइ धका नम्हा माजुल । तुफिइ भ्या किनाचवंगु थवं धाधां भ्वाभ्वा बस्वाना तुफि चुंचु थलाबिल ।

कन्हेकुन्हु नं मस्त न्हिं बनय चाचाहिला नयेपित्याका अन हे दरबारथें चवंगु छेयें वल । उकुन्हु नं अथे हे भव्य जोलं तलाका माक दना चवंगु खन । निम्हेस्यां त्यंक नया ल्हा भ्या भ्याया दरालिइ हुयातल । माकया दना स्वबले भव्य छत्तिं मरुगु खना सुनां नल जुइ धका दरालि चुंचु थलाबिल । निन्हुयंक नयेमखंगुलिं माकया कंसकुन्हु ला साक्क नयेमाधका चयप्यता घासा जोरलपा मज्जां दन । उकुन्हु नं तता किजा निम्हं वया सुच्चुक नल । ल्हा छुकी हुइ धका स्वयाजुजुं माकया थप्पायहाकगु न्हिपं खना उकी हे हुल । इपिं सदाथें थगु थासय सूवन । माकया दना नये धका स्वबले छुं मरु । थौं नं आसां द्यागुलिं सिक्क तं पिकया माकलं भव्य नम्हा हिक्क दंक माजुल । गनं छुं खंके मफु । लीपा थगु हे न्हिपनय भव्य भ्या किनाचवंगु खना थवं हे नल जुइ धका भापल । थगु न्हिपनं हे थत हेपंख्यात धका कुनुकुनु तं पिकया थवयात सास्ति मयासैं गन तोते धका मतिइ तल । अनलि व तगोगु खासि छनलय चिकं जायेक तया ग्वाराग्वारा दायेकल । ग्वाराग्वारा दायचवंगु चिकनय माकलं थगु न्हिपं तीजक थुन । न्हिपं किचनय दुनेव वयात पुत । अले 'आपु, आपु' धका हाल । हानं थम्हंतुं 'नयेबले माकु, नयेबले माकु' धाल । छक छक न्हिपं चिकनय थुना 'आपु, आपु' धाइगु, छक छक 'नयेबले माकु, नयेबले माकु' धका हालीगु । थुकथं माक सनाचवंबले तता किजा निम्हेसिनं तीजक वया माकयाता दवानाधिना खासिइ क्वफानाछवत । चिकं नापं ग्वाराग्वारा दाय माक सित ।

व छेयें माक छम्हा बाहेकं मेपिं सुं दुगु मखु । माक सिसैलि छैया थुवा वहे निम्हा तकेहें जुल । इमिसं चाचाहिला कोथापत्ति स्वजुल । गुगुं कोथाय हेरामोती जक, गुगुं कोथाय लुं वह जक, गुगुं कोथाय लुंमोह जक । अनति धन सम्पत्ति जुजुया धुकुतिइ हे नं दइमखु । निम्ह तता किजाया ययगु नया तास तिनखाया लनं फिना सुखं चवंचवन ।

बौम्हेस्यां न्ह्यसु मस्त वानावसेंनिसैं चमाजुया तस्सकं लयता । उकुन्हुनिसैं वं भातयात साक्क भिंक जोरलपा नकेगु यात । तर, बौम्हेस्या मन मच्चं । भसभस काय्म्हाय जक लुमना वइगु । इपिं छु जुल थें, सितला कि म्वानि, छक स्ववने मालला धयागु जक मनय लुयावया चवनीगु । छन्हु सुथ न्हाप्पां दना कलाम्हेसित छुं हे मधासे सरासर बनय वन । बनय थ्यंका चाचाहिला काय् म्हायपिंत माजुल । तर, सुं हे नापलागु मखु । मस्तेगु छुं चि धका नं खंगु मखु । द्यो सँहाऊ जुसैलि निरास जुया लिहाँ वनेत्यंबले तापाक्क मत ज्वाल्ल च्यानाचवंगु खन । थज्यागु

बनय थपायस्कं ज्वाल्ल चवंक मत च्यानाचवंगु सुयागु छुं थें धका व अजगुगति चाल । छक स्वये हे माल धका वंबले काय् व म्हाय निम्हं झ्यालय चवंचवंगु खन । इमिसं नं बौम्हा वयाचवंगु खन । लयल्यताया क्वहाँ वल । बौम्हेसित थत व्वनायंका हेरा मोती थुनातगु लुंयागु सिंहासनय फेतुकल । अले चयप्यता घासा तया भव्य नकल । काय् व म्हाययागु थज्यागु सौभाग्य खना बौम्हेस्या मनय स्वां हवल । उकुन्हु अन हे दन । कन्हेकुन्हु वनेत्यंबले मस्तेसं बौयात धका म्हिचा छपातय हेरा मोती यक्को दयेक तयाबिया लुंयागु स्वाहानें क्वहाँ वनेला कि व्हयागु स्वाहानें क्वहाँ वने धका न्यन । लुंयागु स्वाहानें क्वहाँ वने धायेव धात्थें लुंयागु स्वाहाने क्वत छ्वया अबुयात बिदा बियाछवल ।

बौम्हेस्यां छुं वना काय् म्हायपिसं बीयाहगु हेरामोती कलायात क्यन । इपिं सुखं चवंचवंगु खँ नं वयात कन । न्ह्यासु मचाते सुख जगु खँ न्यना चमाजुम्हेस्या नुग मुल । गथे थाना इमिगु धन सम्पत्ति फुक स्वहायेका थगु ल्हातय लाके धयागु कुबिचा याना कन्हेकुन्हु हे मस्तेथाय वन । मस्तेसं वयात बौयातथे हे हेरा मोती थुनातगु सिंहासनय फेतुका चयप्यता घासा तालाका नकल । वं नं खँ सयेका मस्तेत तस्सकं माया यार्थें चवंचा धाल - "छिपिं वँसैनिसैं नुग जक मछिना छुं नसां नयाथें मच्चं, चाहे धका नं न्ह्य वगु मखु । गनगन जक मालेधुन ! भाग्यं छिपिं हानं छक न्ह्योच्यायेदत । छिमि अबुं वया खँ कँसैनिसैं जि ला व्वया हे वयेमास्ते वल ।" थुकथं खँ ल्हाल्हां अज्याथाय बनय चवंचवनेया पलेसा धन सम्पत्ति फुकक ज्वना थगु हे छुं वनेनु धका धाल । मस्तेसं नं खथें चवंक 'ज्यू, छन्हु-निन्हु त्वालं वये, मामं न्हापालाक वना धन सम्पत्ति कुबीपिं भल्यात छ्वयाहति' धाल । उकुन्हु चच्छि अन हे थ्यना कन्हेकुन्हु लुंया स्वाहानें क्वत छ्वया बिदा बिया छवत । बिदा बी न्ह्यो गोंप छग ह्या धाल - "थ्व लक्ष्मीद्यो दुगु गोंप छग मामं थौं हे ज्वनाभासैं । बायात नं क्यना दीमते । मांया स्वयेमासा कोथाय सुं मरुथाय उला स्वैदिसैं । जिपिं निन्हु स्वन्हु त्वालं वये ।" थथे धया चमाजुयात गोंप बियाछवत ।

चमाजुम्हा मफुमफु गोंप ज्वना छुं वल । न्ह्यासु मस्तेत जालय क्यकेधुन धका लयतातां वल । भातम्हेस्यां गोंप खनी धका काचाकाचां कोथाय निं वन । खापाखिपा गल्लाक ग्वया गोंप उला स्वबले सर्प, बिच्छि व मेमेपिं बिषलु कीतेसं पिहाँ वया वयात न्यात । व अन हे सित ।

हिं-स्वन्हु दयेका मस्तेसं चमाजु छु जुल थें धका चिवा कावल । चमाजु सीधुंकल धयागु सिसैलि बौयात व मचाजुया पाखें दुम्ह किजायात नं थपिं नाप्यं व्वनायंका अन दरबारथें चवंगु छ्यें तयेहल ।

उलिंचा बाखं थुलिं

संस्कार, संस्कृति दुनय समाज

- आशा कुमार चिकंबञ्जार

संस्कार दुनय जातीय खःपा खानय् दै । थीथी संस्कारं समाजया विकासया ताकी गयो थाहाँ वगु दापु नं धाय् फः सभ्यताया ताकी ग गं भासु लांकय्गु इवलय सिचुगु फसं मन चं चं धाय्कः ब्यूसेलीं मनय् वगु छगू बिचः मनूया समाजय् ब्वयो उकिया छ्यलः यंकसेलीं व बुलुहुँ संस्कृति जुयो हवल । अलय उगु संस्कार संस्कृति जुयो ब्याक हवसेलीं उकिया नास्वा बुलुहुँ समाजय् छ्यडः चवन पुखां दयकः तकगु सम्पत्ति भीगु कला व संस्कृति जुयो ।

संस्कृतिं मनूयाता सभ्यता क्यनि । सभ्य भव्य जुयो म्वायगु स्यनि । थाकाली हानयमः मानयमः स्यनी । संस्कृति दुनय संस्कार, चुलीजाई, संस्कारे दुनेवँ संस्कृतिं पला न्ह्याकी । व नखा चखा जुयो दाँ वई थःगु म्हासिइकाया कुसां कुइकः व जात्रा जुयो थाँ वई ग्वतुलय तांगु संस्कृतियाता च्वालाँसिं जुयो । जनताया मनय् लुगु आशाया वलँ खिपतं छगू पुस्तां मेगु पुस्ताय्तक सालःयंकी हःसय- हाईसय याडः । द्यो ल्हाडः द्यो भाग्या यायां गुरु मानय् याडः भाग्या यायां व धाँ जुयो सःश्वयकी, धिमे जुयो खाँ न्यंकी, अलय नायखीं थाडः चवयकी गुबले ऋतु ऋतुपतिक ऋतु म्येँ या धुन जुयो । भाव भक्ति व श्रद्धाया सिन्हं तिडः, विजयया मोहनी तिडः, हर्षया तुलबाला क्वखायो ब्याहांचुलीया सलं दाफा भजन न्यंकी । पूर्व थाहाँ वम्हा सुजद्यो नपां नपां भाव भक्तिजक मखु, दुःख सुखया थ्या साफू पुइकः, म्येँ छुय हाँ राग हाली, लालाखिया तालय । आरति काकां भिसुथ नपां भिन्हिया कल्पना यायां श्रद्धां कन्हेतकया नितिं दिक् याडः साफू प्वःचिडः थासय तयो दःगु नयो हिचःतिया मू थूपुं ज्यापु ज्यामितय्सं धर्ती क्वाई, अन्न होली, घायँ पुई, प्रकृतिया बरदान नाः याता छ्यली व, फय, लिभः नपां ल्वा ल्वां दिन फुकी । न्हिया न्हिथंया दिनचर्या । बहनी जुयवं धल्चा हाली । चा बाबु मवां तलय । संगीतया माहवलं न्हिया न्हिथं सांस्कृति ज्याइवःकाथं सङ्गीतया इवः छुडः जनताया नुगः ग्वाकी । थः बगु दुःख, धःस्वाडः चवंगु सम्पदाया महिमा, मनु जुनीया महत्व, याय्मःगु सेवा, श्रद्धा फुक्क फुक्क वहे भजन, दाफा, धल्चा पाखं विब्वयो च्वनि, मानौं व छगू अमिगु विश्वविद्यालय खः ।

मोहनी वै । नुगः दुनय सुचुक चवंगु गरिबीया पीडा भाजनय् दे छुथें देछुडः मनया मारीपाचां क्यलः छ्वालगु जाकी

चुं न्ह्याडः मफुं मफुं सुखया चतामारी छुई । मालश्री हालः । छेँ दःगु थवँ भाचा, अयला छपतिचा त्वडः हयोंपालु खः ब्वयो ख्वालय न्हिलासु पिब्वयकः, गनां बासुरी पुयो लयता प्वकी, लालाखिं, पछिमायँ थाडः प्याखं ख्वायँ काय्की । धाँ, भुस्याया तालय तितिं न्हूइकी, धिमेया तालय न्याकू काय्की । छगू जाति हलिमय दकलय अपः आनन्द काय सःपुं नेवः जातिया म्हासिइका सत्य सावित यायां संस्कृतिया महत्व नुगलय स्वताक्क स्वथांक बिई, छगू पुस्तां न्हूंगु पुस्ताता लःल्हा ल्हां ।

मालश्रीया म्येँ हाली-मोहनी नखा थयंकः वल, छेँ छुहे दःगु मखुनी मचात चियाँ मियाँ खवल रे दैब, जि नुगः खुलुलुलु खवल रे ।

सामा गुम्हा जुयो ज्या सानयता नं लिफः मस्वैपुं श्रमिक जाति नेवःत चःति हाय्केता नं लिफः स्वै मखु । लाहाफयो मनैगु, थःगु तुतिखय दाडः आत्मनिर्भर जुयो दःगु बुँ ज्या याडः सकल प्राणीत रक्षा याइगु जाति नेवःतय्सं वहे अन्नया जुजु काथं कायो तःगु वा हाकुवा याडः बुरांज्या याडः खल्हँ थयंकः अन्नदाता करुणामयया म्येँ हा हां गः क्वँल्हयै स्वं कु नपां वा तयो जिचाभाजु कुबियो है । लाँ दुछि आनन्दया म्येँ छुई, सफलताया सास ल्हाई, क्वँल्हँ सांकः म्येँ हाली ।

करुणामय उनजा ह्यांगु रथजा वांगु रे ।

पुन्हीया तिमिला थें खः चकांक सकिमा पुन्ही डाय्की हलिमली ब्वयो । थःगु कमाई लाजा, मुस्या, बकुला, छुस्या

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

आदि ब्वयो गुकि सीपं जःगु लाहाते द्योया किपा कियो हि चतिया फल उगु अन्न खय् अमृत व गाइगु विश्वासं प्रसाद काथं नयसःपुं नेवःतय्ता दूरदर्शी मखुदक गथे धाय् फै ? कन्दमूल सकी माडः नयो डायकिगु नखा नपां दाच्छितक भण्डारण याडः तय् ज्यूगु वा तैगु सकी, सकिचा सुकु, स्वकंचा, फाकं, सारां, गुन्चा थजगु तरकारीया मूल स्रोत याता थुकाथं पुन्हीहे दय्कः मानय् यागु छगू हुलमुलय जिउ, अनिकालय बिउ ल्यंकः तयमः थें थुगु सकीया थीथी परिकार नं भण्डारण याडः स्वथाडः तय ज्यूगु व न्ह्यागु आपतय् नं छ्यलय् ज्यूगु खाँ पुर्खा काडः, दयकः, स्यडः, तकगु मन्त्र हे खः धाय्गु खाँ न्हूगु पुस्तां बुलुहूँ त्वःत वांसेलि नेवः समाजया संस्कार व संस्कृतिखय् गनां छुंगःप्वः दतला धाय्छि। थुखय पाखय् नं न्हूगु पुस्ताता कानय् मःथें चवं ।

नेवः जातिया विशेष परिकारकाथं हचिइकः तःगु योमारी छुयगु नखा खं अःनेवः तय्ता बिस्कं पहलं म्हासिइकः चवंगु दः । प्राकृतिक वनस्पति तुम्बचा चाकु या पलिसा तैगु चलन ताडः वांगु जक मखु उगु वनस्पति हे न्हूगु पुस्तां मसिय धुंकल । योमारी छुडः वा कुथि तयो वाखु क्वकाय्गु धायो म्हायय मस्त सःत नकिगु व वा याता पूजा याडः तैगु चलनं थःता नकिम्हा वा प्राण ल्यंकः तैगु वा याता श्रद्धा याइगु नेवः समाजय जकमखु मेमेगु समाजय नं दःसां नेवः समाजय विशेषकाथं खःला धाय्थें चवं ।

मोहनी धुं धुं वहे वा दुकायो लक्ष्मी पूजा यायां लक्ष्मीता श्रद्धा याडः पालाचा च्याकः याइगु लसकुस बुलुहूँ बिजुली मताखय हिलःवान । वाट्टे पिडः द्यौं वानय् म्वसेलिं छेक्वचा दयकः देनय्गु, सुलायो चवनय् मःगू खाँत ताडः वान । उगुइलय खल्हें चवडः अजिं वापाय्गु, वा दुल्हाय्गु, वा छ्यनय्गु, वा फयकेगु , कःलि दछ्या छखय् लिइकेगु थजगु ज्या नपां वा गालय्गु, खुईचां छ्यनय्गु, वाट्टे दःथाय् खाली याडः लिभालं गांकनिं आना वुलुई चाकलिया वा दुल्हाडः वाट्टेचिनय् गु, वा हाय्गु आदि ज्या व खाँग्वः नपां अपलं ज्याभः व संस्कार नं ताडः वांसेली अः खाँग्वः धुकुलय जक ल्यंदैगु यांजु हे जूल ।

म्हापुजा वै, न्हूदें हानी, ऋणमुक्त जूगु खाँ ल्हाई । व स्वयो दाच्छितक ज्या साडः नयमःगु जिउता नपां हासा, तुफी, ल्वहँमा, नाःतेपः, चलयफै, खा अनेक वस्तुता नं पूजा याडः थःनपां ज्वः लाक थः व थथाय् या वस्तु, पशुपन्थीता उज्व लाकस्वैगु छगू गजबगु परम्परा व संस्कार धाय्छि । थः जाहान परिवार छसिकाथं चवडः मन्द दय्कः, क्वखा तयो, फलफूलया ताजि ख्वसिं, केरा, तःसि, ग्वयँचा स्वं छुछुमः धाय्गु खाँ न्हूगु

पुस्ताता नं स्यँ स्यँ न्ह्याकः वयो चवंगु खानय् दः । साति खुनं थःतता केहें दाजु वा किजाता पूजा यो वैगु चलनं भ्रातृत्वया माया काथं सासाभिभिगु नसा-त्वंसा नपां थःछें नं म्हाययया इज्जत तपुइकेमः धायो वस बिइगु चलन यागु जुयमः । अलय सामन्ति युगया इलय सामन्त तय्सं थः किजाता किजा पूजा याडः चवंबलय ज्याकय्ता कःवगु ज्वी । अलय तता नं लयताय्क किजाता वानय म्वाय्कगु जुई । गुकिता यमदूत तय्सं कःवगू काथं चिडःतःगु म्यें नं लोकं हवा ।

- किजा पूजा याय दक वया जन्मराजां कः वयो चवना

जन्मराजां रक्षा याय माल ॥

चिकुला नपां त्याकगु विजय उत्सव काथं लसता व रसरङ्गया होली म्यें हालः रङ्गया होली अबिर तय्क हिसी ख्यालीं जाय्कः नखा हानी ।

ख्वपया बिस्का जात्रा छगू विशेष जात्राकाथं कायो तःगु दः । भैलखः, नकिंजु खचा सालिगु, ल्योसिं थानिगु बिजय उत्सव धायो तःसां श्व फुक्क नेवः मन त्यागु वा लयताया संस्कृतिं पिज्वगु पक्का नं खः । छुं नं नखा चखा या दुनय दुवाल स्वयगु खःसा उकि दुनय धात्थेगु छगू घटना सुचुक चवंगू दहे दै । बःसीनयो, बस्ती ल्यंक वांछ्वसा उकि दुनयया बस्ती पूयाता सियो नयो उकिया सबः सिइके फैमखु । इतिहासया गां डयो संस्कृतिया पलं चाय् तथो भीगु नखा चखा स्वय फःसाजक उकिया दुगयंगु महत्व थुइके फैगु मति खः । ल्योसिं थानी चैतया अन्तिम दिनसं, क्व थै बैशाखया न्हपांगु दिनसं विक्रमसंवत हिली, न्हूगू दाँ सुरु जुई । अलय धायो तःकाथं थुळे न्हि व चा बराबर जुई । थुलि बांलागु थाय्, आनन्द जूइगु थाय् थःबुडः त्वःतः वानय् मः बलय् जुजु रणजित मल्लं चन्डागिरी डाँडाय् चवडः

हःगु म्यँ दक घातु हालयगुया

श्व थें जःगू रस रङ्ग त्वल ता व

राम हँ जि गना वानय् ॥ (श्व स्वयो न्हपानं घातु हालयगु या)

माघया घ्यो चाकु ननं, स्वस्थानी बाखां न्यँ न्यं, अनेक धर्म कर्म यायां काचिगुलाभा, तरु, बहंचा थजगु नसा नैगु अलय सितिनखां म्हाछिं म्वँः ल्ह्यो, वर्षाफय फयकेगु धा धां छँ सफा याडः बुई सःतय् यंकिगु नपां व चतामारी नइगु, गाथामगः चहेसं गाथामगः दय्क सिन्हाज्या ब्यंकः बःतानिगु अलय सितिं साति निसें वापिज्या याडः असार १५ सं धौ बजि (थौ कन्हे) नइगु नपां गुन्हीपुन्ही बलय् गुता बुबःतयो क्वाति दाय्कः त्वनिगु ज्या पञ्चदान तक नं याई । गुन्हीपुन्ही बलय् ब्यांचाता जा नक वानिगु निसें साँपारु बलय् ताहामचा यंकः घिन्ताडगिसी प्याखं ल्हूगु व च्याचा गुन्हु दाच्छितक फयो वगु दुःख, समाजय् मचःमगा, मभित्ता कुंखिडः परम्परागत पुलां-पुलांगु (देवी, भैल.....) प्याखंत नपां आधुनिक ख्याल, छधा प्याखं, गाईचा.... आदि क्यडः जनता ग्वाकिगु नेवः संस्कार दुनय ताजिताजिया विधात पुर्खा दय्कः तकगु खः ।

अन्या पुन्ही वै । अन्याभररी जुइ । खाइसी खु वम्हा इन्द्रया काय यमद्योता चिडः तःगूलिं पृथ्वीयायपुंयां छु स्वर्गया जुजुया कायता हे खुलधाःसा बाकी तै मखु धाय्गु सन्देश काथं क्यडः तःगु खान्य दः । गल्ली यातकीं बचय याय फैमखु धाय्गु काथं पुलुकिसी (इन्द्रया ऐरावत) नं छुं याय मफूगु अलय मूपात्रं पाल ब्यगु किम्बदन्ती दुनय नं छगू रहस्य दूग्यडः च्वंगु थुइके मःथें च्वं ।

न्ह्यागु थजुयोब्यू संस्कृतिया इनसाईक्लोपेडिया नेवःत नंखः मधसैमगा । 'वं स्वः श्वंस्वः थःगु ख्वः थमनं स्व' धायो तकथें पुर्खा त्वःत तकगु मूर्त अमूर्त सम्पदा दुनय कय च्याडः च्वंगु संस्कृति व संस्कार दुनय्या ख्वला तुडः बिलः धःसा भीगु म्हासिडकाया धस्वाडः च्वंगु सिमा गाडः मवानि हे मखु । थुकिता सौसः याडः, नाःबियो, घायँ पुयो ल्यंकः, म्वाकः, भिंकः तय्गु नपां नपां न्हँगु पुस्ताता थुकिया महत्व काँकां लःल्हाडः तकय् फःसा पुर्खा दय्कः तकगु सम्पत्ति भीगु कला व संस्कृति सार्थक जुयो च्वनयफै । अलय थुगु थाय् बाय कन्हेया पुस्ताता गथे खः अथे हे लः ल्हाडः तय्फःसा भीगु देगःया गःजु धस्वाडः च्वनि । ल्वहँहिति नाः हायो च्वनि । फल्चाय् भजन हाल च्वनि । भीगु बस्ती देशं दुनय व देशं पिनय्या पर्यटकपिनिगु लागिं छगू विशेष थाय् अध्ययन अनुसन्धानया थाय् नपां आनन्दं रसरङ्ग याडः प्याखं ल्हूगु, सय्केगु छगू म्वाडः च्वंगु खुल्ला म्यूजियम थें मजुइ मखु । छगू दबु थें मजुई मखु ।

जिगु देशयात ब्वना

पूर्ण वैद्य

न्हिया न्हिथं

मखु मखु कथं हे

गोरखापत्रया ततःग्वःगु आखलय्

जब जिगु देश छापय् जुइ

भोलाय् स्वथनाः इने यंकी

ततःधंगु अफिस अफिसय्

ततःधंगु पसः पसलय्

जितः दक्क लाका कयाः

थःगु हे ल्हाःतं

थःगु हे हिं

स्यंकूथाय् तक भिंकेमास्ते वइ

थुकी हे जिके दक्क ई वंसां

हाकुगु ल्वहंया भ्वःभ्वः वानाच्वंगु लुफितं

गोरखापत्रया ततःग्वःगु आखःत चिडकाः,

रेडियोया स्तुति नैवःगु ताताःहाकःगु रागत तुना,

जितः देय्या वास्तविकता उले मास्तेवइ ।

कि, सुनानं गलतं कथं थमब्वं जिगु देश !

कि, सुनानं गलत कथं कयाः थमब्वं जिगु देश !

गनं गलतकथं न्यना थमब्वं जिगु देश !

आरोपित अधिकारतय्गु स्याःचुपिं घाःघाः जूगु देश !

ज्यू थाय् तक लाकू ताना क्वय् खने दयाच्वंगु देश !

योजना - परियोजनाया बःबः कचि भ्वंतय्सं -

खने मदयेक थू तुलातःगु देश !

जब व हे देय्या महान शुभ चिन्तक जुइ ।

गुम्हसिया प्वाः देय्या ला-हिं फुदनाच्वंगु दु !

श्व देय्या छकू ला - जि !

छफुति हि - जि !

बम थें चिल्लाय् दनाः पंम्हुइ मास्तेवइ

श्व गुपचुपया

हाकुगु कानूनी धकिं दुने

ला काःम्हेसिनं ला

हि काःम्हेसिनं हि,

लाकाच्वंगु थासय्

गन जिगु नं हत्या जुयाः वनाच्वंगु दु ।

घाःतय्गु स्याःचाः सः

जब डिनर टेबुलया श्वःगु न्हिलासलं

सच्छि व खुइडागूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

टेपया जय-गानया शब्दतय्सं नुनी
जितः थः हे नैं न्याःगु आकाशया सः थें श्वयाः
मि-मलः जुयाः काये मास्तेवइ ।
महो नं, छगू प्रहार - जक सां सार्थक सावित जुइ थब्यू
श्व कायर - जीवनयात,
कक्कु लथ्यानाः म्वायेगुयात,
छगू ग्यानापुगु भूठया हाकुम्ह क्वःयात
मह्यखा पा छुछुं
सत्यया सौन्दर्य हे ल्वः मंकेगु
खबर न्यँन्यं जिगु देशया
जि बेखबर जुइ, जिगु देशया सत्यं
देश बेखबर जुइ जिगु सत्य - निष्ठ कर्म
मानो, व्यवस्थाया मिं छगू पःखाः थहाँ वयाच्चन,
जि व जिगु देशया दथुइ
जनता व देशया दथुइ
मिखा व यथार्थया दथुइ
श्व पःखाः ।
गन सकसितं चालाचवंगु ततःधंगु लुखा चवयातःगु दु
ततःब्याःगु लँ चवयातःगु दु
तर, लय्तायाः ब्वां दुहां वनेत वइपिनि,
छ्यं तज्याक हाइगु,
तुतिया लुसि देय् श्वक्क लुफिं हाइगु
दैँदँया सीमित स्वार्थया कुटिलतां पिदंगु ।
मयःया छगू कीर्ति श्व पःखाः ।
'इम्पेरर न्यू क्लोथ' या जुलाहात
चच्छि न्हिच्छि लिमलाक
आः नं थन इम्पेररया न्हूगु वसः थानाचवंगु दु
गन देशय् मदुगु
थःगु हे कथंया
थःगु हे चायात ल्वःगु धकाः
विद्वान धायेकेत लालायित मनूतय्गु छगू हल
जिगु देश ।
न्यालांगू बालागु पंजलय् म्हेछि मन्ह्यनाः,
कय्कुनाचवंगु जिगु देश ।
वया चवय् ब्वयाः थाहां वनेगु तुयुगु पपू कुतुं वनाचवन
सुयां कर्किया लागि,
तर, देय् चवय् ब्वयाः वनाचवंगु बाखं ल्हानाचवंगु दु
देय् चवय् थ्यना वनाचवंगु म्ये हालाचवंगु दु
थः जक सर्गतय् ब्वया जुइपिसं ।
तर, थौं जिगु हे क्वथां
जिगु हे लासां, जि ह नापं

मचात दनाः वयाच्चन
बुढातय्गु तुतिया घाःख्वंत स्वयाः
छ्यंया हिख्वंत स्वयाः
चाःगु लुखा ।
तःब्याःगु लँ । चवया जक तःगु पःखाः खंपिं
जिगु देशयात,
खः खःकथं हे छापय् याना क्यनेफुपिं
थः थः हे स्वयम् देय्पा परिचयया
अर्थपूर्ण आखःग्वः जुयाः दनेफुपिं ।
थासाया गलत आखः तय्सं
म्येया गलत शब्दतय्सं
गन तक श्व मचातय् न्हयःसू ताः हाके फइ
चाया ताताः हाकःगु ल्हाःतय्सं,
जिं पीगु थुलि हे जक खः थौं
थःगु समयया लुखां जिगु देशयात ।
(कुलां ७८६८९११९२)३८)

परिस्थिति - विचारवं

ॐ आशाकुमार चिकं बज्जार

थौं सुथाय् व ऐला त्वडः तिंतिं न्हूयो हःजुल । साँस्यातय
बाकी तयला ! कि जि खत्तम कि व खत्तम । नेताया छता मजुइ
हे मखु । स्वयो चवंपुं मनूत गुम्हां वयागु हःनय, गुम्हां वयागु
ल्यूनय फिस फिस न्हयलः चवन । वधःसा वयागु सुरय धे धे चु
चुं हालः वाडः चवन । म्हेग तिनि वाता द्यो ब्वयकथाय् ऐला
त्वंकः हःगु । अलय थौं म्हेगया खाँ व स्वं बियगु त्वहः तयो व
हकनं मनूया छँ दुस्व वांगु ।

अथेयां वाता हाय्केता, समाजय छगू लयता प्याखं स्वयो
म्हाय्पु छ्याय्ता वाता त्वंकः हैगु थौया खाँ मखु । व हाल चवन-
'स्या हे मस्यासिं चवनय् मखु ।' वाय्गु खाँ न्यडः फुक्क छक
छ्यातां चवन । सुयाता स्याइम्हा जुइ दक । व वाडः लथाय्
च्याक तःगु मताया स्वोच तियो मतास्यात । स्वकुमिपुं हकनं छक
न्हयलः । वं चुरोट च्याकय्ता लाइटर च्याकल धे धे चुयो हःनय्
चवंगु पाचिडः तःगु सिँपाय् मिं थ्यूवान । सिँपां मिन्वा । मि
डान, छुछु मिं न्वला छु छु ? स्वयो चवंपुं स्वयो चवनां तुं थःगु
मथ्यगुलिं अपुं तमासा जक स्वयो चवन ।

कन्हेखुनुं द्यो ब्वयकिगु हँ । वं द्योया ख्वःप पुगो वल ।
ख्वःपाया दुनय सु खः सिइके मफूत । फुक्क वयो वयाता थ्यू थ्यू
आनि याडः चवन । परिस्थिति नं गजगु । ख्वःपा पुलकिं फुक्क
चवय । द्यो थें । उगु दृश्य खाडः लकस छक अजुचायो न्हयलः ।

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

बौद्धिक रूपं हज्याय्ता ब्वनय्मः

भाद्र १५ गते

नेपालय वि.सं. २०६५ साल निसैं दायँ दायँपतिकं भाद्र १५ गते थीथी ज्याइवःत न्ह्याकः 'पुस्तकालय दिवस' डाय्कः वयो च्वंगु दः । हिंच्याकगु पुस्तकालय दिवसया लसताय खप नगरपालिकां आइतबार नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायोभाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जूया मू पाहाँलय न्वचु ज्याइवः डाय्कगु जुल ।

उगु ज्याइवःसं नायो भाजु बिजुक्छेंजुं साफूकुथिं भिंकः बांलाकः ब्यवस्थित याय फःसा नागरिकपिनिगु बौद्धिक स्तर च्वजाइगुलिं बौद्धिक रूपं हज्यायगु खःसा ब्वनयगुलि हे बःयाय्मः धायो दिल ।

कम्युनिष्ट साहित्य प्रगतिशील जुइगु खाँ ब्याकसे वयकलं थमनं ब्वनयगु साफूया विषय स्पष्ट जूयमः धायो दिसे नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु साफूकुथि अज बांलाकः हज्याय्मः धायो दिसे लाइबेरियनपिसं नं न्हँ न्हँगु साफूत ब्वडः थःगु ज्ञानया ब्या तःब्याक यंकय्मः धायो दिल ।

वयकलं शुद्ध भाय ल्हाय्गु व शुद्ध च्वयगु तालिम कर्मचारीपिन्ता विषयः धायोदिसे साफूकुथि च्वंगु पुलां पुलांगु साफूत छगू इतिहास खः उकिं अजगु साफू ल्यंकः भिंकः तय्ता साफूकुथि बिचः यायमःगु, लाइबेरियनपुं बौद्धिक रूपं अब्बल जुयमः धायो दिल ।

खपया पुलांगु ब्वनय्कुथि व साफूकुथि व्यवस्थापन व ल्यंकः म्वाकः भिंकः तय्गुलि नगरपालिकां बिचः यायमः धायो दिसे वयकलं अध्ययन मदयकं बौद्धिक विकास जुय फैमखु धायो दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिकां 'पुस्तकालय दिवस' डाय्कगु न्हँगु पुस्ताता ब्वनय्मः धाय्गु खाँ थुइकेता खः धायो दिसे साफूकुथि ज्ञानया भण्डार जूगुलिं समाजय ह्युपा ह्यता थुकिं स्यल्लागु ग्वाहाली याई, गना बांलाकः साफूकुथित हज्याइ आना समाज नं हज्याइ उकिं साफूकुथिया अवस्थां समाजया अवस्था सिइके फः धायो दिसे न्हपायायगु इतिहास स्वयगु खःसा राजा, सामन्त, विकासविरोधीत साफूकुथिप्रति बांलागु मति मरुपुं खः धायो दिल ।

वयकलं राणा प्रधानमन्त्री भीमशमशेर राजनैतिक तातुना तयो साफूकुथि चाय्केतांगु द्वपं बियो उब्लेया छगू जागरुक ल्याम्हो पुचःता कुना । आमुलिं थजगु ज्या यायमखुत

धायो म्हां सचिछतका दां बं पुइकः, भवैयाकः त्वतला धाय्गु इतिहासय ब्वनय दः । उब्ले सचिछदां धाय्गु यक्व हे तःहां । विकासया गति पानय्गु धाय्गु सुज जःतिता लाहापातं पानय्गु थें मफैगु ज्या खः । जनता राजनैतिक चेतनां ग्वायवं नेपालय १०४ दाय्ता जहाँनियाँ शासन नं क्वदल । प्रजातन्त्र वयवं त्वःत्वालय व जिल्ला-जिल्लाय साफूकुथित चाय्कः हल । साफूकुथित ज्ञानया जःह्वलिगु मू थाय् काथं हज्याडः वला । अलय आधुनिक प्रविधि हज्याडः वयवं उकी म्ह्वं जुयो वगु चिन्ताया खाँ खः ।

प्रमुख प्रजापति जुं विकास धाय्गु तःतःब्यागु लाँ, तःतः खागु छेंत, भ्यू टावरत दयकेगु जक मखु । अपलं पालिकातय्सं उकिता हे विकास दक धायो हज्याकः च्वंगु दः । अलय खप नगरपालिकां जनताया चेतनास्तर थाकाय्गु याता न्हपांगु विकासया दापु काथं हदाय तयो ज्या साडः च्वंगु दः । भौतिक व मानसिक विकास नपां नपां खप देता हज्याकय्गु तातुडः खप नगरपालिकां ज्यासाडः च्वंगु दः । नायोभाजु बिजुक्छें जुं थौं स्वयो नीदा हॉ खपदेता 'ज्ञान विज्ञानया मू थाय' दयकेगु खाँ क्वःछ्यगु खः । यक्वसिता व विश्वास मरुगु खाँ थें जूसां अः वयो थीथी कलेजत व बांलागु भिंगु शिक्षा बियो हःसेलिं व धात्थें खःगु खाँ जुयो वगु दः । खप नगरपालिकां शैक्षिक विकासया निंतिं मःकाथं ग्वाहाली याड च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

वयकलं भीगु कलेजया पुस्तकालय, कर्मचारी पासापुं त्वालय-त्वालय साफूकुथि व वाचनालय चाय्किपुं सकलसिता जिमिगु इनाप दः । साफूकुथि व वाचनालयता व्यवस्थित याडः चाय्कः दिसैं । हलिमय छुछु न्हँ न्हँगु साफूत पिकायो च्वंगु दः

सच्छि व खुडडागुगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

नेपः या चवमिपिसं पिथांगु न्हूँ न्हूँगु साफूत पिथाङः चवंगु दः । अजगु खायँ छलफल व अन्तरक्रिया ज्याइवः ग्वसः ग्वायो ल्यासे ल्याम्होपिन्ता ब्वनय्मः धाय्गु संस्कृति हज्याकय्गुली बःयाय्नु धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी शिक्षाया लिधंसाय् स्थल्लागु समाज दय्के फैगुलिं ख्वपया सार्वजनिक साफूकुथिया अवस्थाता अभ्र बांलाकः यंकय् मःगु खायँ बः ब्यूसे थौया डिजिटल युगय् ईयाता ल्वयकः साफूकुथिता अजः बांलाकः यंकय् मःगु नपां ब्वनय्कुथित बांलाकः यंकय्ता सकलसिया साथ व ग्वाहाली मदयकः मगा धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं. ५ या वडाध्यक्ष योगेन्द्रमान बिजुक्छें ब्वनय्गु धाय्गु सरकारनपां स्वापु दैगुलिं जीवनय् भिम्हा व तःलाकय्ता ब्वनय्गु बाहेक मेगु पलिसा मरुगु खाँ काडः दिल । नपां छगू साफूखय् अपलं ज्ञान दयफः अलय् छगू साफूति फुक्क ज्ञान नं मदयफः धायो दिसे अध्ययन मयासैं प्रगति मजुइगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु जनज्योति पुस्तकालयया शाखा प्रमुख भूपाल मूल जुं 'पुस्तकालय दिवस' डाय्के मःगूया तातुना काडः दिसे राष्ट्रया समृद्धि व विकास व पंगःत थुइकेगु व न्हांकय्गुया लिधंसाहे साफूकुथि खः धायो दिल ।

पुस्तकालयया रवीन्द्रप्रसाद कुसीं ख्वप देया सार्वजनिक साफूकुथितय्गु इयातुगु इतिहासता अज कुलः यंकय् मःगु खाँ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां सार्वजनिक साफूकुथिया अवस्था सर्वेक्षण

याडः प्रतिवेदनया लिधंसाय अजगु साफूकुथिता आर्थिक व भौतिक ग्वाहाली बियो अज बांलाक यंकगु बांलागु ज्या खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु ख्वप इन्जिनियरिड कलेजया पुस्तकालय अधिकृत सुरेन्द्र दुवालं ख्वपया शैक्षिक विकास याय्ता साफूकुथिया तहांगु लाहा दःगु खाँ ब्याकसे ब्वनय्कुथि शैक्षिक संस्थाया महत्वपूर्ण अड्ग खः धायो दिल ।

ज्याइवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई सुभाब देछायो दिलसा ख्वप नगरपालिका वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं बौद्धिक क्षेत्रया महत्वपूर्ण थाय हे साफूकुथि खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु जनज्योति पुस्तकालय

तका तपुली उद्योगीपिनिगु न्हपांगु साधारणसभा

ख्वप नगरपालिकाया नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुंया मू पाहाँलय ख्वपया तकातपुली उद्योग संघया न्हपांगु वार्षिक साधारणसभा भाद्र १२ गते खुनुं उलेज्या यासे भीगु थःगु मौलिक कला, संस्कृति, सीप, सम्पदा ल्यंकः स्वाकः भिंकः तय्गु सकलसिया मंकः कर्तव्य खः धायो दिसे तकातपुलीं ख्वपया विशेष पहः पिब्वइगुलिं थुकिता अज बांलाकः गुणस्तर ल्यंकः तयगुलि संघ प्रतिबद्ध जुयमः धायो दिल ।

प्रमुख प्रजापतिं ख्वप दे अध्ययन अनुसन्धान याइ पिनिगु लागिं पुइकः तःगु खुल्ला पुस्तकथें खः धायो दिसे थानाया कला संस्कृति गथे खः अथेहे जीवन्त क्यडः तय फःगुलिं ख्वप देता खुल्ला संग्रहालय काथं क्यडः तःगु खाँ ब्याकसे ख्वपया थःगु हे सीप व कला न्हूँगु पुस्ताता लःल्हाय फःसाजक श्व म्वाडः चवनिगु खाँ काडः दिल ।

ब्वनामिपिन्ता विश्वविद्यालयया दसिपौ नपां लाहातय ज्या नं वियफःसा थःगु तुतिखय् दानय् फैगु मतिं नगरपालिकां थीथी तालिमत बियो वगु खाँ काडः दिसे वयकलं ख्वप नगरपालिकां थःगु हे तुतिखय् दानय्गु कुतः याडः वगु, थानाया ल्यासे ल्याम्होपिन्ता

विदेशय मखु थःगु देशय हे मेहनत याकय्गु कुतः याडः चवडागु खाँ काडः दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं.४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल तकातपुलीनामं नांजःगुलिता ल्यंकः तयमःगु, खवप नगरपालिकां बियो वगु शैक्षिक ऋण व छात्रवृत्ति ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपिन्ता थाना हे उच्च शिक्षा ब्वनय्गु प्रेरित यागु खाँ काडः दिल ।

स्थानीय सीप व प्रवर्द्धनता चवजाय्केता खवप वैपु पर्यटकपिन्ता खवप नगरपालिकां थानाय्गु हे मौलिक वस्तुत उपहार काथं लः ल्हाडः वयो च्वंगु खाँ नं काडः दिल ।

भादगाउँले कालोटोपी उद्योग संघया नायो सीताराम श्रेष्ठ संघया ज्याइवः पिब्वसे तकातपुलीता ल्यंकः म्वाकः तय्ता सकलीं स्वापु दःपुं संघ संस्था तय्गु ग्वाहाली मदयकः मगा धायो दिल ।

भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघया नकीं रोशनी मैयाँ धौबञ्जं खवपया तकातपुलीया महत्व काडः दिसे मल्लकालीन इलय निसें तकातपुली पुयो छ्यलः वगु, सर्वसाधारण जनतानिसें विशिष्ट मन्तयसं नं तपुली पुइगुलिं थुकिया विशेष महत्व दै गुलिं

सच्छि व खुइडागूगु खवप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

थुकिता ल्यंकः, म्वाकः, भिंकः तयमः धायो दिल ।

नेपाल हस्तकला महासंघया कार्यबाहक नायो राजमान बज्राचार्य महासंघं खवपया हस्तकला वस्तुया उत्पादन, प्रवर्द्धन व तालिम अलय बजारीकरणय् अपलं बःयाडः वयागु खाँ ब्याकसे खवपया थःगु हे मौलिक उत्पादनता ब्रान्डिड याय मफूत धःसा मेपिसं थुकिया फाइदा काय योगुलिं इलय हे सचेत जुयमः धायो दिल ।

भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघया नायो श्यामसुन्दर श्रेष्ठ संघं भक्तपुर पर्यटन विकास समितिना मंकः ज्या यासे 'गो लोकल' अभियानता हछ्याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

पत्रकार महासंघ भक्तपुरया नायो सुन्दर शिल्पकारं तकातपुली खवपया म्हासिइका जुयो च्वंगुलिं थुकिता ल्यंकः, म्वाकः व भिंकः तयमः धायोदिल ।

भक्तपुर हस्तकला संघया नायो कृष्णाराम दुवाल, भक्तपुर रेडिमेड व्यापार संघया राजु त्वानाबासुं नं भिन्तुना दे छःगु उगु ज्याइवःसं संघया छ्याञ्जे विनोद बज्राचार्य जुं सुभाय दे छःगु खः ।

भाद्र १५ गते भाजु पुखुया चाकलिं खवप नगरपालिकां बःछिया छक याडः च्वंगु सुचुकुचु ज्याइवः जुल ।

३ वडाया भक्तपुर काण्डया विरोध

भाद्र १५ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टी भ.न.पा. ३ वडाया गवसालय वि.सं. २०४५ सालय राज्यया फुक्क शक्तिछ्यलः राज्यस्तरं नेमकिपाया हाँगःनिसें लियगु तातुडः भाद्र ९ गते यागु षड्यन्त्र विरोधय नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः हरिसुन्दर बासी देश व जनताता भिं जुइगु ज्या सानिपिन्ता, देश व जनता स्याडः भ्रष्टाचार, शोषणयाइपिसं भिंगु मिखालं मस्वइगु खाँ ब्याकसे विरोधीतयसं ख्वप नगरपालिकां चाय्कःतःगु संस्थात स्यंकय्ता स्वयो च्वंगु गुलिं बेइमानी तय्ता काथं मछिंडः च्वगुलिं बिस्कं पहःया जःगवय फःगुलीं सचेत जुयमः धायो दिल ।

नेमकिपा भक्तपुर नगर समितिया प्रतिनिधि नपां वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालं वि.सं. २०३५ सालय हे नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छेता स्यायगु कुतः यागु, मफयो उकिया कथहं २०४५ सालया भक्तपुर काण्ड याडः नेमकिपाता

हाँगः लिसें ल्यंथानयगु जःगवःगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोरं भक्तपुर काण्डया इलय राज्यया फुक्क अडगत छ्यलः गवगु जः जुगुलिं कर्ण ह्योजुता पञ्चायतं मू हायकः तःम्हा दुगुच्चा (बलिको बोका) थें याडः तःगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ ३ नं. वडा एकाइ समितिया नकीं सुनिता अवालं घटनाया फुक्क खाँ वय हाँ हे अलय मुद्दा दर्ताया प्रक्रिया हे मछ्यसिं उब्जेया प्रधानमन्त्री मरिचमान सिंहनपांया राष्ट्रिय पञ्चायतया दुजःपिसं 'रोहितलाई फाँसी दे' नारा श्वयकः शवयात्राखय् वगु जःगवगुया कथहं खः धायो दिल ।

गवसाखलः या नायो रामसुन्दर खाताखोया सभानायोलय जूगु उगु ज्याइवःसं रामकृष्ण त्वायना, कृष्ण गोपाल चौगुथी व नेकामसङ्घ ३ वडा एकाइ समितिया मैयौं त्वायना नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

भूमि समस्या ज्यंकय्ता अन्तरक्रिया

भदौ १६ गते

नेपःया सरकारं भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबास याडः च्वपिन्ता जग्गा इडः बियगु व भूमिसम्बन्धी समस्या ज्यंकय्ता भूमि समस्या समाधान आयोग निःस्वांगु जुल । वहे खाँ ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया अध्यक्षताय भूमि समस्या समाधान आयोग, जनप्रतिनिधि व कर्मचारीपिनी दश्वी सोमबार जूगु अन्तरक्रिया सं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिं नेपःया सरकारं नागरिकपिन्ता आवासया हक सुरक्षित यायगु नामय पटक-पटक सुकुम्बासी समस्या समाधान आयोगत दयकसां समस्या ज्यंकय् मफूगु खाँ काडः दिल ।

भूमिहिनपिन्ता जग्गा बियगु स्वयो छम्हा छम्हा नागरिकपिन्ता योग्यता काथंया ज्या व ज्या काथंया ज्यालाया बन्दोबस्त याय मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं भूमिहीन दलित व सुकुम्बासीपिन्ता थःचवडः वगु जग्गा बिइगुलिं तःहांगु समस्या वयफः धायो दिल ।

अभिमुखीकरण ज्याइवःसं भूमि समस्या समाधान आयोगया न्वकु सनत कुमार कार्की भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबासी व उत्पीडित वर्गया पालिडः ज्या याय्ता आयोग दयकगु खाँ काडः दिल ।

भूमिहीन सुकुम्बासीया म्हासिइका स्थानीय तहपाखं जक बांलाक सिइके फैगुलिं स्थानीयतह हज्याडः ज्या सांसादक आयोगया ज्या हज्याकय् फैगु खाँ काडः दिल । आयोगया दुजः नपां वाग्मती प्रदेशया कजि भाजु कुमार खड्कां आयोगया तातुना, ज्या, कर्तव्य व छलफलय् न्यंगु न्हयसःया लिसः बियो दिल ।

अभिमुखीकरण ज्याइवः भूमिसम्बन्धी समस्या समाधान आयोग जिल्ला समिति भक्तपुरया नायो दिपक बिसुन्खे व ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

सुनसरी उद्योग वाणिज्य संघया पुचः खवप नगरपालिकाय्

भाद्र १७ गते

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं नपां सुनसरी उद्योग वाणिज्य संघ धरानया निवर्तमान नाथो विजय श्रेष्ठ नपांया पुचलं नपालाडः दिसे खवपया शिक्षां मूपुगु, खवपया कला-संस्कृति ल्यंक, म्वाकः, भिंकः तयगुलिं याडः चवंगु कुतः थीथी लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियो चवंगु, फोहर थासय् लाकय्गु थजगु थीथी विषयलय् जुयो चवंगु कृतलय अनुभवत कालबिल यागु जुल ।

नपालाय्गु इवल्य खवप नगरपालिका वडा नं. ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां, केपु उद्योग वाणिज्य संघया नकीं राज्यलक्ष्मी शाक्य, वहे संघया महिला विकास समितिया नकीं सृजना श्रेष्ठ, समाजसेवी बिन्दा श्रेष्ठ, धरानया उमेश श्रेष्ठ,

नेमकिपा कोशी प्रदेशया दुजः सुनिल शाक्य, खवप नगरपालिकाया तुल्सीकृष्ण बाटी, सुरेन शाक्यपुं भायो द्यूगु खः ।

सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्राया खाँ छलफल

भाद्र १७ गते

खवप नगरपालिकाया ग्वसालय भदौ २२ गते (7th sep. 2025) खुनुं जुइगु सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा ज्याइवःया खाँ संस्कृतिकःमिपुं व कर्मचारीपिनि दथ्वी मंगलबार मुडः खवप नगरपालिका वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष नपां वातावरण व पर्यटन समितिया दुजः उपेन्द्र सुवालं खवप नगरता सांस्कृतिक पर्यटकीय गन्तव्यस्थलकाथं हज्याकय्ता खवप नगरपालिकां सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा ज्याइवः न्ह्याकः वगु अलय खवप नगर दुनय् महत्वं जःगु सम्पदात दःगु खाँ ब्याकय्ता पदयात्रा ग्वसः ग्वःगु खाँ काडः दिल । थुगु ज्याइवःखं खवपया पर्यटन व्यवसायीपुं नपां नगरबासीपिन्ता नं बांलाइगुलिं थुगु ज्याइवःलय देशपिनय व देशं दुनयया पर्यटकपिन्ता लसकुस याय्ता तयार जुइगु खाँ वयकलं काडःदिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं. ८ या वडाध्यक्ष कृष्णप्रसाद कोजुं खवप नगरया सांस्कृतिक सम्पदात ल्यंकः, म्वाकः, भिंकः तय्ता अलय न्हंगु पुस्ताता सम्पदाया महत्व कानय्ता थुगु ज्याइवं ग्वाहाली याइगु खाँ काडः दिल ।

खवप नगरपालिका पर्यटक सूचना तथा सेवा केन्द्रया प्रमुख गौतमप्रसाद लासिवं सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्राया महत्व

व भाद्र २२ गतेया पद यात्राया खाँ काडः दिल ।

ज्याइवलय संस्कृतिकःमिपुं मुक्तिसुन्दर जधारी, हरिसुन्दर पोतामाहाँ व शिवराम किजुं नं न्वचु तयो दयूगु खः ।

भाद्र २२ गते न्हिनय्सिया २:०० ताइलय सुजमारी मुडः न्ह्याइगु सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा नायखिं बाजा थाडः जेलौं पुखु, जेलौं, दत्तात्रय, इनाचो, वाँचुत्वः, खँचा पुखु, गोमारी याता पुखु, गोमारी बाहारे पुखु, ल्योसिख्यः पुखु, लैक्व (खुकुं) पुखु, गःहिति, तिलमाधव नारायण चोक, तःमाही, खौमा धवाका, कोलाछें, नासमना, मङ्गल कुण्ड, कुम्हत्वः, तँचा, तारा स्कूल जुयो मङ्गलतिर्थ, माकचो गणेद्यो, बाराहीया तँःगयो, देगमना पुखु, वंशगोपाल, तेखापुखु, भार्वाचो धवाका माक प्याखं नं लसकुस

सच्छि व खुडडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

नपां पदयात्रा भाज्या पुखुली थ्यंक: क्वचाइगु ज्याइव: द: । पदयात्राया इवल्य सुज:मारी, कमिचा गल्ली बाँसुरी बाजा समूहया लाखे प्याखं, जेलायें, जेलाँ सांस्कृतिक पुच:या फाकंदली, इनाचो/वाँचुत्वालय चोर्चा सांस्कृतिक पुच:या नागाचा प्याखं, गोमारी याताय गलसी पुखु देवी प्याखं पुच:या माक प्याखं, ल्योसिंख्यलय खप देवी प्याखं समूह ५ या देवी प्याखं व नसा त्व:साया थाय (खाद्यस्टल), लैकव्य मुक्ति सांस्कृतिक प्रतिष्ठानया

सङ्गीत, नासमनाय कोलाछें सांस्कृतिक समूहया लुसी प्याखं, कुम्ह त्वालय चाया भाला छिड: क्यनयगु व नसा त्वै:साया थाय, तेखा पुखुली क्वनय गुँला समूहया परम्परागत वाद्यबादन व भाज्या पुखुली गणेश दाफा भजन भार्वाचोयया माक प्याखं व हनुमान प्याखं ब्वज्या जुई ।

पदयात्रा क्वचाय्केथाय जेलाँ बाँसुरी बाजा पुच:या बाँसुरी बाजा पुयो क्यनिगु ज्याइव: द: ।

नर्सिङया न्हँपुं ब्वनामिपिन्ता लसकुस

भाद्र १८ गते

खप नगरपालिकापाखं चायक: त:गु खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान नर्सिङ २०८२ सं भर्ना जू वपुं न्हँपुं ब्वनामिपिन्ता लसकुस नपां लाँपु क्यनयगु ज्याइव:सं कलेज सञ्चालक समितिया नायोभाजु नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं शिक्षा, स्वास्थ्य व सुचुकुचुखय हयफयागु ह्यपूपां थौ देशया नमूना नगरपालिकां जुयफ:गु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य नपांया लागाय राष्ट्रिय स्तरय हे सेवा बियो वयो च्वंगु नपां थीथी पंग:ता चिड्क: खप नगरपालिकां कलेज व अस्पताल चाय्क वगु खाँ कुल: दिल ।

विद्यार्थी जीवनय याइगु चिच्याहांगु गल्ली व बेवास्ता ब्वनामिपिनिगु जीवनय सङ्कट वयफ:गु पाखय कुल: दिसे वयकलं थ:गु भविष्य कतंमखु थमन हे दयकेम: धायो दिल । नपां वयकलं नगरपालिका थ:गु हे तुतिखय दानयगु लायें हज्याड: च्वंगु खाँ ब्याकसे सरकारं जनताता योग्यता काथंया ज्या व ज्या स्वयो ज्याला बिय मफूसेलिं ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय वाड: च्वंगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां चाय्किगु खप विश्वविद्यालय गरिब जनताया काय म्ह्यायपिन्ता दांक: भिंक: मेडिकल शिक्षा बियगु तातुड: हज्याक च्वडागुलि सरकारं पक्षपातपूर्ण व्यवहार याड: विश्वविद्यालय सम्बन्धन मब्यगु खाँ काड: दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशीं नर्सिङ पेशा विशुद्ध बिरामी सेवा याय्गु पेशा जूगुलिं नर्सपुं थ:गु कर्तव्य व दायित्व लिचिलय मज्य धायो दिल । वयकलं नर्सिङया ब्वनामिपिसं थ:गु अध्ययन नपां अस्पताल व समूदायखय याड: जनतानपां सत्तिक च्वड: ज्या सानय्गु मौका दइगु खाँ नपां नगरपालिकापाखं चाय्क: त:गु न्हयगुं तु कलेजया तातुना जनताया सेवा याय्गु ख: धायो दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वं खप नगरपालिकां खप सर्कलया शैक्षिक संस्थाया अभिभावकत्व (मायोबायो) या जिम्मा कुबियो वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे शिक्षित, सभ्य व सुसंस्कृत समाज दय्केता खप

नगरपालिकां शिक्षाता हदाय तयो ज्या साड: वगु खाँ काड: दिल ।

वयकलं खप सर्कलया कलेजत चाय्केता अपलं संघर्ष याय म:गु खाँ ब्याकसे खप नर्सिङ कलेजं ब्वनामिपिन्ता शिक्षा नपां सीप, व्यवहार स्यंस्य 'अवसर व चुनौति' नपां ल्वाय फ:पुं दयकिगु खाँ काड: दिल ।

खप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं खप नगरपालिकापाखं चाय्क: त:गु कलेजय ब्वड: च्वपुं ब्वनामिपिनिगु संस्था नि:स्वानयगुया तातुना काड: दिसे उकिता बिच: याड: पला छियम:गु नपां ब्वनयगु इवल्य विदेशय वापुं ब्वनामिपिसं ब्वनय धुक: थ:गु देशय हे ल्याहाँ वयागु बिच: याय म: धायो दिल ।

ज्याइव:सं खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानया प्राचार्य डा. रत्नसुन्दर लासिवं ब्वनामिपिसं थ:ब्वनय गाडानिं थ:गु दक्षताकाथं सेवा याय्गु मति तयम:गु खाँ नपां ब्वनामिपुं खपया गौरव व तिसा ख: धायो दिल ।

उगु ज्याइव:सं नर्सिङया विभागीय प्रमुख इश्वरी डंगोलं नर्सिङ पेशा डाल काइपिसं बिरामीया सेवा याय्गु भावना दयम:गु, शिक्षिका मुना लवजुं संस्था हज्याकय्गु व ब्वनामिपुं बालाक हज्यायगुलि ब्वनामि, अभिभावक व शिक्षक व सञ्चालक समितिया मंक: कुत: दयम: धायो दिल

फौजदारी कानूनया स्वपुकुनं भक्तपुर काण्ड छतिं हे मिलय मजु

भाद्र २० गते

खप माध्यमिक विद्यालयया कानून मू विषय कायो ब्वडः च्वंपुं ११ र १२ तगिंखय ब्वडः च्वंपुं ब्वनामिपिन्ता 'फौजदारी कार्यविधि व भक्तपुर काण्ड (भाद्र ९)' या खाँ कानय्गु तातुडः न्ह्याकगु विशेष कक्षा सं खप नगरपालिकाया प्रमुख नपां खप मा.वि. या सञ्चालक समितिया नायोभाजु सुनिल प्रजापतिं भक्तपुर काण्ड नेपाल मजदुर किसान पार्टीता हाँगःलिसें लियगु तातुडः राज्यस्तरं यागु पञ्चायतया जः खः धायोदिसे उगु काण्डया मुद्दाया सरजमिन याबल्य फौजदारी कार्यविधिया मान्यताता नपां वास्ता मयासैं यागु खाँ काडः दिसे फौजदारी कानूनया स्वपुकुनं स्वयबल्य शनिबार खुनुं सरजमिन यागु, प्रतिवादीया पक्षता दुमकःगु, नुवाक्य मब्यगु छति हे मिलय मजु धायोदिल । नपां

शिक्षित जुयवं हे इमानदार जूय मफैगु खाँ भक्तपुर काण्ड थःपिन्ता स्यंगुखाँ नपां शिक्षित धःपुं नेम्हाप्यम्हा पासापिसं पार्टीता धोका ब्यगु खाँ काडः दिल । सड्कटया इलय सुनं साथ बिइ व बांलाम्हा पासा खः भक्तपुर काण्डया इलय शत्रु व मित्र सिइकेता अःपुल धायो दिल ।

उब्लेया कार्यपालिका प्रमुख व व्यवस्थापालिका प्रमुख पिसं हे 'रोहितलाई फाँसी दे' नारा श्वयकः वगु शक्ति पृथकीकरणया सिद्धान्तया अखः न्यायपालिकाता कार्यपालिका व व्यवस्थापालिकाया क्वत्यला भक्तपुर काण्डय जूगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

भक्तपुर काण्ड नेपालया राजनीतिक इतिहासय तस्कं घच्यापुगु, कुंखियमःगु राजनीतिक घटना जूगु व पञ्चायती व्यवस्था थःहे इवाकलय दुनयता भक्तपुर काण्डय यागु अन्याय अत्याचारं नं खः धायो दिसे वयकलं गना दमन जूइ आना प्रतिरोध जूई, भक्तपुर काण्ड छँ बुईजक जूइपुं मिसा मस्तयता राजनीतिं ग्वाकः बियो छप्पा छधि जुयता लॉ चाय्क बिल धायो दिल ।

भक्तपुर काण्डया खाँ जनताता धात्थेगु खाँ ब्याकयता अपलं साफूत व पत्रिकात पिथानय धुंगुलिं मालः मालः ब्वनयता नं प्रमुख प्रजापतिजुं सल्लाह बियो दिल ।

ज्याइवःसं भक्तपुर काण्डया खायँ ब्वनामि महान भण्डारी प्रस्तुति पिब्वगु खः ।

डिजिटल मार्केटिङया तालिम क्वचाल

भाद्र २० गते

वागीश्वरी कलेज कमलविनायकया ग्वसालय डिजिटल मार्केटिङया पचास घण्टे तालिम क्वचःगु ज्याइवःसं कलेज सञ्चालक समितिया नायो नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं तालिमय सयकागु ज्ञान, सीप देश व समाजया निंतिं छ्यलयता धायोदिसे खुल्ला व धिंधिं बल्लाया मार्केटिङया नामय नैतिकता त्वःतय मज्यगु खाँ नपां शैक्षिक योग्यतानपां व्यवहारिक सीप नं दःसा सुं छम्हा ल्यासे ल्याम्होपुं ज्या मदयक च्वनय म्वालिगु खाँ ब्याकसे वयकलं नेपःया ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय वांसेलि नेपःया बजार विदेशीया लाहातय वानिगुलि चिन्ता प्वकः दिल ।

थाकुमचःसैं ज्या याइपुं न्ह्यागु हे असफलताय नं निराश जुई मखु उकिं सय्क भन् स्यल्लाक्क हज्याइगु खाँ ब्याकसे वयकलं कतया नक्कल याडः मखु बरु थःगु मौलिक पहःलं गहः बांलाक्य फैं धायो दिल ।

ज्याइवःसं वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया प्राचार्य कृष्णप्रसाद धन्छां तालिमं मन च्वजायक नेपःया ल्यासे ल्याम्होपिन्ता नेपालयसं तयोतयता ग्वाहाली जुयमः धायो दिल ।

कलेजया कजि ज्ञानसागर प्रजापति जुं वागीश्वरी कलेज तस्कं मेहनत याडः थाहाँ वगुकाथं म्हासिइकः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

प्राचार्य धनकुमार श्रेष्ठया सभानायोलय जूगु उगु ज्याइवःसं तालिमया कजि अबिना श्रेष्ठं तालिम क्वचःसां भीगु स्वापु दयो च्वनि धायो दिलसा तालिमया स्रोत व्यक्ति रश्मि शाक्यं डिजिटल मार्केटिङय न्हियान्थिं ब्वडः थुइकः हज्यायमःगु, तालिमय आधारभूत सीप बिय धुंगुलिं अः थःता मंदगु काथं हज्यायमः धायो दिल ।

सयकामि नेम्हा राजकुमार बस्नेत व प्रतिज्ञा गोतामेपिसं तालिम तस्कं ज्या लगय जूगुलिं ग्वसाखलः कलेजता सुभाय देछायो दिल ।

‘फूलजस्तै भक्तपुर’ म्येँ पिताव्वज्या

भाद्र २० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं बालविकास इङ्गलिस स्कूलया ‘फूलजस्तै भक्तपुर’ बोलया म्येँ पिताव्वज्या याडः दिसे खपया विषयता कायो चवयो तःगु उगु म्येँ पिथांगुलिं बाल विकास ब्वनयकुथिता सुभाय देछासे थजगु रचनात पिकायो चवन्य मःधायो दिल ।

प्रतिकात्मक काथं खप देया म्हासिङ्का पिब्वयो च्वंगु थुगु म्येँ पाखं खप देता हलिमय म्हासिङ्के वियगु मौका काथं दैःगु विश्वास प्वकसे शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु, सुचुकुचु, कासा हछ्याय् फःगुलि न्ह्यलुवापिनिगु तःहांगु लाहा दःगु खाँ कुलः दिसे वयकलं उगु म्येँ पाखं भेटय्खय् हवगु पलेस्वं थें खप दे धःगु ईकाथं ल्वः धायो दिसे खपया जनप्रतिनिधिपिसं खपया

विकासय् जनताया साथ व ग्वाहालीता नपांनपां यंकः ज्या हछ्याडः वयागु अलय शिक्षा व स्वास्थ्य जकमखु खपया फुक्क लागा नमूना याय्ता कुतः जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

म्येँ च्वमि नपां बाल विकास इङ्गलिश स्कूलया प्रिन्सिपल सुरेन्द्रराज गोसाईंजुं ‘फूल जस्तै भक्तपुर’ म्येँ पाखं खपया ऐतिहासिक नपां सांस्कृतिक पक्ष उलः क्यनग्रगु कुतः याडागु खाँ ब्याकसे खपया जनता जुय दःगु थःता गौरवया विषय जूगु व देशया मेमेगु थाय्ता नं खप दे थें दय्केमःगु खाँ काडः दिल ।

बाल विकास स्कूलं ब्वनामिपिन्ता किताबी ज्ञानजक मब्बुसैं नैतिकता, बिचः व संघर्षया भावना नं च्वजायकः यंकय्गु कुतः याडः च्वडागु खाँ काडः दिल ।

अथेहे कवि नपां म्येँ च्वमि हरिहर तिमिल्सेनां खपया विषयसं चवयो तःगु ‘फूल जस्तै भक्तपुर’ म्येँ न्यनय् हाय्पुगु, थुकिया खाँगवः, सङ्गीत, लय व सःनं बांला अलय खप देता स्वं नपां तुलनायागु बांला धायो दिल ।

बाल विकास ब्वनामिपुं व अभिभावक पिनिगु मनत्याकः थःगु शैक्षिक व अतिरिक्त क्रियाकलापत हज्याक च्वंगु बांलागु खाँ खः धायो दिल ।

म्येँ या सङ्गीतकार सुमन गैडां म्येँखय् सङ्गीत तयाबलय्या अनुभव काँकां थव म्येँखं खप देता म्हासिङ्कः बिङ्गु खाँ काडः दिल । थुगु म्येँ दीपा कुसी व रियाज बासुकलां सः तयो दय्गु खः ।

स्वास्थ्य परामर्श ज्याभवः

भाद्र २१ गते

खप महिला समूह इनाचोया ग्वसालय स्वास्थ्यया खाँयं प्रशिक्षणात्मक परामर्श ज्याइवःसं ८ नं वडाया वडाध्यक्ष कृष्णप्रसाद कोजुं न्ह्यागु ल्वयखय् डाक्टरया सल्लाह मकसें वास नय मज्यूगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां खपया तचपाल, बेखाल, सल्लाघारी व ब्यासी सहकारी स्वास्थ्य केन्द्र चाय्कः स्वास्थ्य सेवा अःपुक बियोवगु खाँ नपां थौया आधुनिक युगय् नं धर्म, बनभौक्की, भारफुक थजगु अन्धविश्वासय् वाडः ल्वय मुडः तय मज्यु धायो दिल ।

ज्याइवःसं डाक्टर रत्नसुन्दर लासिवं थौकन्हे मपुनिगु ल्वय अपलं खानय दयो वगुलिं सकल सचेत जुयमःगु खाँ नपां तनाब, मज्यूगु नसा त्वसा नङ्गु, शारीरिक व्यायाम मयाङ्गु नपां अपलं किटनाशक वास हवलः तःगु नसा/तरकारीत नःसेलिं

उच्च रक्तचाप (प्रेसर), चिनिन्वय, दम, क्वयें ज्यलिगु समस्या, ग्यास्ट्रिक व क्यान्सर थजगु ल्वय अपलं खानय दःगुलिं सक्रिय जीवनशैली छ्यलय् मः धायो दिल ।

वयकलं थजगु ल्वचं मपुकय्ता मःमः, चाउमिन, पाउरोटी, मसलादार नसा त्वँसा, चिकनय् सियो तःगु नसात अपलं मनय्ता सल्लाह बियो दिल । अः वयो नेपालय् नं जापानिज इन्सेफेलाइटिस ल्वय अपलं पुडः वगुलिं सुचुकुचु याडः च्वनय्गु नपां बङ्गूर, हायें नपां च्वडः वपुं पाँतीं डाइगुलिं बचय चुयो च्वनय् मः धायो दिल ।

ग्वसाखलया नकीं मय्जु मैयाँ छुस्याबागःया सभानकीलय् जूगु उगु परामर्श ज्याइवःसं खप नगरपालिका वडा नं. ८ या महिला वडाया दुजः सुमित्रा बोहजु, ग्वसाखलया रीता श्यामा, उर्मिला गोसाईं पिसं नं थःथःगु खाँ तयो दय्गु खः ।

शिक्षक व अभिभावकपिसं थःकाय म्ह्यायपिन्ता भिंगु लाँपु वयनय्मः

भाद्र २१ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नपां वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) या मू पाहाँलय शनिबार मेघा मा.वि. या २०८१ सालया एसईई पास जूपुं ब्वनामिपिन्ता लसहांसे दसिपौ व नगद सिरपा लः ल्हाडः दिसे छम्हा छम्हा शिक्षक व अभिभावकपिसं थःकाय म्ह्यायपिन्ता भिंगु लाँपु वयनय्मःगु नपां वनय्गु धाय्गु देश व जनताया निःस्वार्थ सेवा याय्गु खः धाय्गु खाँ थुइके फःसा कन्हे अजुचाय म्वालिगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं भी विदेशय् वानय्गु अलय आनासं च्वनय्गु मखु, बरु भीगु देशय् मरुगु सयकःवयो थःगु देशय् ल्याहाँ वयो स्वदेशया सेवा याय्गु मति ब्वलांकय् मफूसा कन्हे दुःख सिद्ध धायो दिसे शिक्षक, अभिभावक, ब्वनामिपिसं देशभक्तपूर्ण भावनां अज हज्याय मःगु खाँ ब्याकसे भी धात्थेपुं सच्चा नागरिक,

व्यावहारिक, अनुशासित व नैतिकवान, नागरिक ब्वलांकय्ता मदिक हज्याडः इलय हे भिं मभिं, ज्यू-मज्यू थुइकः हज्याय् मः धायो दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष नपां विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो राजकृष्ण गोराया सभानायोलय् जूगु उगु ज्याइवःसं जिल्ला शिक्षा समन्वय समितिया कमला ज्वाली, नगर शिक्षा प्रमुख साधुराम फुयाँल मेघा मा.वि. प्र.अ. श्याम हाडा, विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अनिता थापा, शिक्षकपुं मधुराम न्यौपाने, योगेन्द्र पोखरेल, मतिना श्रेष्ठपिसं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

ज्याइवःसं २०८१ या एसईई परीक्षासं वनय्गुथिपाखं 'चार जीपी ए' ह्यता तःलापुं प्यम्हा, एप्लस हःपुं ६२ म्हा, ए हःपुं २७ म्हा ब्वनामिपिन्ता नगद, दसिपौ नपां लसहांसे शिक्षक शिक्षिकापिन्ता हना पौ लः ल्हाडः द्यूगु खः । औपचारिक ज्याइवः लिपा ब्वनामिपिसं सांस्कृतिक ब्वज्या क्यंगु खः ।

शैक्षिक ऋणं यागु उवाहाली

भाद्र २१ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं धेवा मदयो वनय् मखाना दक नगरया सुनं नगरबासीया काय म्ह्यायपिसं वनय् मखाना धाय् म्वाय्केता खप नगरपालिकां शैक्षिक ऋण बियो वगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिका वडा नं. ६ सं शैक्षिक ऋण कायो उच्च शिक्षा ब्वडः च्वंपुं ब्वनामिपिनिगु मुंज्यासं शैक्षिक ऋणं अपलं ब्वनामिपिसं च्वजायकः ब्वडः च्वंगु दः धायो दिल ।

वयकलं खप देता शैक्षिक व मेमेगु लागाय् हज्यय्ता भी न्ह्यलुवापिसं याडः द्यूगु दुःख कस्टयागु ज्यायाता खप

नगरपालिकां ज्या साडः नैपुं वर्गया सेवा याडः वगु दः धायोदिसे छम्हा छम्हा ब्वनामिपिसं छगू नं छगू विषयलय् विशेषज्ञता काय फय्के मःगु गुकिं देश व जनताया निःस्वार्थ सेवा याय्मःगु नपां हलिमयया धिंधिबलासं न्ह्यागु शिक्षानपां धिंधि बल्ला याय फःपुं ब्वनामिपुं ब्वलांकय् मः धायो दिल ।

खप नगरपालिकां शैक्षिक ऋणाय् १६ करोड स्वयो अपः बिय धुंगु नपां ६५० म्हा स्वयो अपः ब्वनामिपिन्ता उच्च शिक्षा वनय्ता ऋण बियधुंगु खाँ नं काडः दिल ।

कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवालं छम्हा छम्हा ब्वनामिपिसं थःगु विषयनपां देश व जनताया विषय नं बिचः याय मःगु, जनताया सेवासं समर्पित नेमकिपाया नेता कार्यकर्तापिन्ता उब्लेया पञ्चायती व्यवस्थां राज्यस्तरं जःग्वयो यागु भक्तपुर काण्डया खाँ नं थुइके मः धायो दिल ।

सभासद गोबिन्द दुवालं खप नगरपालिका न्ह्याब्लें जनताया सेवा सं जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

वडा नं. ६ या वडाध्यक्ष हरिराम सुवालया सभानायोलय् जूगु उगु ज्याइवःसं सिद्धिराम अवालं नं न्वचु तयो द्यूगु खः । वडा नं. ६ पाखं ९१ म्हा ब्वनामिपिसं शैक्षिक ऋण कायो ब्वडः च्वंगु खाँ नपां नगरपालिकां छम्हासिता ५ लाखतका ऋणया व्यवस्था याडः वगु थजगु शैक्षिक ऋण बियो वगु नेपःया छगूजक नगरपालिका खप नगरपालिका खः ।

जनतां सांस्कृतिक स्तरलिसें राजनैतिक स्तर थाकाय् मः

भाद्र २१ गते

पीडाकगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या व सांस्कृतिक ढवज्या गवसा खलया गवसालय नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल जुया मू पाहाँल्य जूगु मुंज्या सं जनताया सांस्कृतिक स्तर नपां राजनैतिक बिचः तानं हछ्याय मफूसा दे कतया जालय लाइगु नपां सांस्कृतिक अतिक्रमणया जञ्जालय लाइगु खाँ ब्याकसे हिंच्यागू सदिं तकखय देशय सांस्कृतिक उत्थान, दाफा/भजन थीथी प्याखंत काथं हज्याडः वगु खाँ नपां उकिता न्हूँपहःलं छायापियो पुलांगु पहः मस्यंक हछ्याय् मः धायो दिल ।

वयकलं मानव विकास नपां जनताया सांस्कृतिक विकासं तिब्रता कःगुलिं भीसं थःगु म्हासिइका सांस्कृतिक स्तर चवजायकः हछ्याय मःगु अथे नं अःवयो देशय विकास यायमःगु खाँयाता च्यूता मतसिं स्वनिगलय जक मनूत ट्विचिनय् हःगु चिन्ताया खाँ खः धायो दिसे स्वनिगःया नाइगु चाखय् अव्यवस्थित बस्ती दयकः जमिन भासय जूइगु खाँय भूगर्भ शास्त्रीपिसं चिन्ता कायो चवंगु खाँ काडः दिल ॥

नेपःया बहुसंख्यक आदिवासी उत्तरपाखं वसां अमिता राज्यसत्ता सञ्चालनया नामय दक्षिणपाखं वपुं ठकुरी, मल्ल व क्षेत्री, बाहुन तयसं याडः चवंगु फुक्क आदिवासीतय्सं थःगु म्हासिइका पिब्वयया लागिं सांस्कृतिक स्तर नपां राजनैतिक स्तर नं हछ्याय्ता संघर्ष याय् मःगु खाँ काडः दिसे वयकलं सरकारं स्थानीय उद्योगता ल्यंकः म्वाकः भिंकः यंकय्मफुसेलिं दुकाय्गु वस्तुत हछ्याय्गु व्यापारय् जनता कुडः चवनय् मगु दः धायो दिसे गथे भीगु छँ भीसं सफा मयासा मेपिसं सफा याडः विइमगु अथेहे देया ल्यासे ल्याम्होपिसं थःगु देशय ज्यामसांसा देश हज्याय फैमखु धायो दिल ।

प्यालेस्टिनी जनता न्हिं सलंस अमेरिकाया आड भरोसाय् इजरायलं स्याडः चवंगु खाँ ब्याकसे थःगु देश रक्षा यायया लागिं हि छफूति दःतलय ल्वाडः चवंपुं प्यालेस्टिनी जनताता ऐकेबद्धता प्वंकय् मः धायोदिसे वयकलं थव हलिं बहुधुबय् ब्वथलः वांगुलिं छुनं इलय स्वंगूगु विश्व युद्ध जुयफःगु, आणविक हतियार दयकेगुलि धिंधिं बल्लां विनास दुब्बाडः वयफः गुलिं उकिता मानव विकासय् छ्यलः जीवन रक्षाया नितीं जूयमः धायो दिल ।

पीडाकगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्याया नायोभाजु नपां ज्याइवःया सभाया नायो रबिन्द्र खर्बुजां सकल त्वःअलय् वडाबासीपिन्ता तःमुंज्या धिसिलाक हानय्ता आर्थिक, भौतिक व नैतिक ग्वाहाली प्वंसे स्वनिगलय प्रदूषण अप्वगु व नेपःया सरकारं गुदा हाँ हे प्रदूषण याइगु उद्योगत स्वनिगलं पिनय् चिइकः यंकय्गु धःसां अःतक मयागुलि चिन्ता प्वंकः दिल ।

खप नगरपालिकां दायें दायें पतिकं सम्पदा पदयात्रा याइगुलि भाद्र २२ गते नगरया दक्षिणी भेगया पुखुया यात्रा याय् तांगुलि लसता प्वंकसे २०५२ सालय नगरया छगःपुखु निजीकरण याय तांगुता पाडः सार्वजनिक यायता जूगु ज्याया खाँ नं काडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. २ या वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकलां वडाय् जुयो चवंगु व नगरया थीथी विकासया खाँ ब्वयो दिल ।

तःमुंज्या गवसाखलःया न्वकु श्यामसुन्दर मातां नं ४५ दा हाँ निसें न्ह्याकः वयो चवंगु तःमुंज्या देया भाय्, साहित्य व सांस्कृतिक स्तर चवजाय्केता अपलं ग्वाहाली याडः वगु खाँ नपां थुगुसी नं अथे हे ग्वाहाली याइगु विश्वास प्वंकः दिल ।

छ्याञ्जे राजन जतिं तःमुंज्या तःलाक हानय्ता हिन्यगु उपसमिति दयकः साहित्यिक व आर्थिक मुनय्गु ज्या जुयो चवंगु खाँ ब्याकसे अःतक जुयो चवंगु ज्या व हज्याडः चवंगु ज्यात काडः दिलसा ल्यू छ्याञ्जे सिद्धिराम सुवालं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

चवजायो चवंगु सांस्कृतिक नगर खप दे

भाद्र २२ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा ज्याइवःसं आइतबार नगरया दक्षिणी भेगय् लागु १६ गू ऐतिहासिक व धार्मिक पुखुया पदयात्रा ज्याइवःसं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवालजुं नेपालय विश्व सम्पदाया धलःखय नां जायो चवंगु नेगू प्राकृतिक व च्यागू सांस्कृति याडः हिगू दःगु, खपया लायकु, चाँगुनारायणया देगः नेगू विश्व सम्पदाया धलः खय नां जायो चवंगु खाँ ब्याकसे लायकु, तःमाही व तःमाही निसं तचपाल दत्तात्रय तकया मू लायँया जवं खवं विश्व सम्पदाया सूचीखय लागू दः । काभ्रेया पनौती, लुम्बिनीया थप नेगू प्यंगू थाय् नं विश्व सम्पदाया धलःखय दुतिनयगुलि लाडः चवंगु दः । हलिमयया १७० गू देशया १२४ गू थाय् विश्वसम्पदाया धलःखय नां जःगु खाँ पिब्वयो तःगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं विदेशी पासापिन्ता नपां लसकुस याडः भ्रीगु सम्पदा ल्यंकः म्वाकः भिंकः तयगु ज्याइवः जुयो चवंगु इलय हलिमयया छब्वः प्यालेस्टिन व इजरायली आक्रमणं सन् २०२३ अक्टोबर ७ थुखय् ३ लाख संरचना थुडः व स्यंकः ब्यूगु खाँ काडः दिसे गाजा क्षेत्रय् सच्छिखय चय्ब्वः पुरातात्त्विक लागा स्यंकं ब्यूगु दः । सच्छिदास्वयो पुलांगु मठनपां स्यंकः, थुडः ब्यूगु दः । इजरायलं जानाजान प्यालेस्टिनी भूमि कब्जा यायता गाजा लागाय् नरसंहार याड चवंगु दः नपां सच्छिखय गूडगू स्वयो अपः ब्वनयकुथि व विश्वविद्यालयत इजरायली बमबारी स्यंकः थुडः ब्यूगुलिं गाजाया सात लाख मचात ब्वनयकुथि व कलेजय् वानय् मखान । ब्वनयकुथि, धार्मिक थाय व सांस्कृतिक थाय् स्यंकः ब्यूसेलिं गाजा क्षेत्र तस्कं ग्यापुगु अवस्थाय् थ्यंगु दः । थुकाथं स्वयबलय् गाजा क्षेत्र धू याडः छ्वय्गु मतिं इजरायलं याडः चवंगु खानय् दः धायो दिल ।

सांसद सुवाल धायोदिल, “सछिन्हू थुखय् गाजा क्षेत्रया नेसगू स्वयो अपः पुरातात्त्विक लागा इजरायलं जानाजान ध्वस्त याडः ब्यूगु खः । प्यालेस्टिनया मठ, मन्दिर, चर्च, पुलांगु बस्ती फुक्क धू याडः ब्यूगु दः । युनेस्को धःकाथं नेदा थुखय् १९० गू पुरातात्त्विक सम्पदा थुडः स्यंकः ब्यूगु खाँ प्याहाँ वगु दः । संसारया न्यायप्रेमी जनतानपां नेपःमिपिसं नं युद्धया विरोध याडः

चवंगु दः । आमविनाशकारी ल्वाभःत दयकः मियो चवंगुया विरोध याडः चवंगु दः ।”

बेलायती यात्री ई.ए. पावेलं ‘खप दे चाहिलयगु त्वः फिडकल धःसा बागु संसार चाहिलयगु त्वःतागु थें जुडगु खाँ काडः दयगुलिं नेपःया पर्यटन चवःजाय्केगुलि खप देया चवःजःगु योगदान दःगु खाँ नं सांसद सुवाल धायो दिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं खप देया सम्पदा ल्हवनय कानय व दानयगु ज्याखय अपलं जनसहभागिता हे खपया बिस्कं पहः खः धायो दिसे छगू सम्पदा मदयो वानिगु धायगु इतिहास हुयो वांगुथें जुडगुलिं इतिहास ह्यगु ज्या सुपाखं याय मज्यूगु खाँ ब्याकसे सम्पदा ल्यंकः म्वाकः भिंकः तयगुलि खप नगरपालिका तस्कं सचेत जुयो ज्यासाडः चवंगु दः धायो दिल । नपां खप नगरपालिकां थःगु हे तुतिखय दाडः १६९ गू स्वयो अपः सम्पदात ल्हवनय कानय व दानयगु ज्या याय धुंगु खाँ ब्याकसे घायँ जक बुयो ख्योथें जुयो चवंगु भाज्या पुखुयाता बांलाक भिंकः ताई लिपा दय्के धुंगु खाँ ब्याकसे वयकलं खपया ४० गःपुखु मध्ये ३४ ग ल्यडः म्वाडः चवंगु व फुक्क सम्पदात ल्हवनय-कानय याडः तयगु कुतः नगरपालिकां याडः वगु दः धायो दिल ।

वागमती प्रदेशया सभासद सुरेन्द्रराज गोसाइँजुं खप नगरपालिकाया गवसालय जगू सम्पदा पदयात्रा सम्पदात आना हे वाडः स्वः वानयगु जक मखुसं थुडकेगु मौका नं दैगु खाँ ब्याकसे खपया खँचाया खँचापुखु विशेष महत्वं जःगुलिं थुगु पुखुया ब्याक्क अध्ययन व अनुसन्धान याय्मः धायो दिल ।

सच्छि व खुडडागूगु स्वप पौ, बच्छि पौ(पाक्षिक)

खवप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीं खवप नगरपालिकां समाजता हे बुद्धिजीवीकरण यायां छगू छगू थाय नमूना काथं ब्वयगु कुतःलय बःबियो वःगु अलय खवप नगरपालिकां सांस्कृतिक धिधिं बल्लात ग्वसःग्वयो संस्कृतिकःमिपिन्ता मन च्वजायकः यंकयगु ज्यानं याडः वगु खाँ काडः दिल ।

नेपाल पर्यटन बोर्डया रोहिणी खनालं सम्पदा पदयात्रां खवपया सम्पदात उलःक्यनयूता बांलागु ज्या यागु दः धायो दिलसा नेपाल कला परिषद्या आयुषा श्रेष्ठं खवपया मूर्त व अमूर्त सम्पदात अन्तर्राष्ट्रियकरण यायूगु तातुडः खवप नगरपालिकानपां मंकः ज्यायाडः सम्पदा पदयात्रा ज्याइवः न्ह्याकगु खाँ काडः दिलसा खवप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराईजुं सुभावा देछायो द्यगु खः ।

सम्पदा पदयात्रा ज्याइवः क्वचाय्केगु ज्याइवःसं खवप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याखः व उलेज्या ज्याइवःसं वडा नं. ५ या वडाध्यक्ष योगेन्द्रमान बिजुकुँजु पाखं ज्याइवः या महत्व काडः द्यगु खः ।

ज्याइवःसं ज्याइवःया मू पाहाँ प्रेम सुवालं नपांया पुचलं खाद्य स्टल व भक्तपुर घरेलु उद्योगया स्तलत स्वयो दिल ।

‘खवपया पुखु म्हासिइके, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयूता हज्याय’ धाय्गु नारा ज्वडः खवप नगरपालिका वडा नं ९ या सूर्यमढी त्वालं न्ह्याकगु पदयात्रा नायखीं बाजा नपां जेलौं पुखु, खँचा पुखु, याता (न्हाद पुखु), गोमारी बारे पुखु, कुमारी पुखु, खँला (ख्यो) पुखु, लैकोया लैको पुखु, तलेजु देगः दुनय या लुँहिति व पुखु, खवपया तलेजु दुनयया मूचुकया उत्तर पश्चिम कुनय च्वंगु दुमाजु पुखु, खवप लाय्कु लागाया दश्वी च्वंगु भण्ड पुखु, वडा नं. ३ या नासमना पुखु (मड्गल कुण्ड) । मड्ग लाछे पुखु, वडा नं. ४ देगमनाया देगमना पुखु व वहे वडाया तेखा पुखु जुयो दूधपाटीया भाजु पुखुली थ्यंकः क्वचःगु जुल ।

खवपया सांस्कृतिक ज्याइवः अलय स्थानीय उत्पादनता

च्वजाय्केता थाय्थासय् सांस्कृतिक ब्व ज्या गथेकि लाखे प्याखं, फाकंदली, नागाचा प्याखं, देवी प्याखं, सङ्गीत, लुसी प्याखं, परम्परागत वाद्यवादन, माक प्याखं, हनुमान प्याखं, बाँसुरी बाजा, नसात्वसाया ब्वज्या, नपां भीगु थःगु हे मौलिक उत्पादनत नं ब्वयो तःगु दः । सम्पदा पदयात्रा ज्यालीसं ब्वतिकःपुं खवप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं, विदेशी पर्यटक, थीथी संघ संस्थाया प्रतिनिधिपुं, कर्मचारी, भक्तपुर पर्यटन सद्भाव संघ, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, पर्यटक प्रहरी, नेपाल स्काउट, स्थानीय पथ प्रदर्शक, भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघ, ब्वनयकुथित, ट्राफिक प्रहरी, सरकारी संस्था, सांस्कृतिक पुचः, भक्तपुर पर्यटन स्थानीय पथ प्रदर्शक परिचालन समिति, घरेलु उद्योगी व्यवसायी, स्थानीय दाफा भजनत नपां स्थानीय जनतात अपलं भःगु जूल ।

सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा ज्याइवः खवप नगरपालिकाया ग्वसालय व नेपाल पर्यटन बोर्ड, नेपाल कला परिषद्, भक्तपुर पर्यटन विकास समिति, होटल एशोसियसन अफ भक्तपुर व प्रहरी नपांया मंकःज्या जूगु खः ।

खवप नगरपालिकापाखं आइतबार ग्वसःग्वगु पर्यटक च्वजाय्केता सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा २०८२ सं भःपुं विदेशी पाहाँ पुं

खप नगरपालिका दुनयँ चाय्कः तःगु स्वास्थ्य संस्थाया बैठक

भाद्र २३ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई नगर दुनय चाय्कःतगु स्वास्थ संस्था तय्गु दाच्छिया लिफः स्वयगु ज्याइवःसं स्वास्थ्य संस्था तय्गु वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन खपया स्वास्थ्य सम्बन्धी छगू न्हयकथें जूगुलिं थुकिता मुडः छगू साफूथें पिकाय दःसा बांलाइ धायो दिल ।

वयकलं खपय् अःहिप्यंगू स्वयो अपः स्वास्थ्य संस्थां ज्या साडः च्वंगु अलय खप देता स्वास्थ्यया केन्द्र दयकेता थुगु संस्थाया तदारुकता दयमः धायो दिसे भक्तपुर अस्पताल, खप अस्पताल, भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल व सहिद धर्मभक्त अङ्ग प्रत्यारोपण केन्द्र च्वजःगु स्वास्थ्य सेवा ब्यूब्यू वगु, सरकारी अस्पतालनं सेवा बांलाकः यंकय् फःसा गरिबपिन्ता अःपुइगु खाँ काडः दिल ।

ज्याइवःसं खप नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाया प्रमुख डा.रत्नसुन्दर लासिवां नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

बैठकय् खप अस्पताल, खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल, नगर स्वास्थ्य केन्द्र तचपाल, नगर स्वास्थ्य केन्द्र ब्यासी, एमसीएच क्लिनिक दूधपाटी, भक्तपुर अस्पताल, भक्तपुर

क्यान्सर अस्पताल, सहिद धर्मभक्त अङ्ग प्रत्यारोपण केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सल्लाघारी, इवामुरा मेमोरियल अस्पताल, सिद्धि स्मृति महिला तथा बाल अस्पताल, सिद्धिगणेश स्वास्थ्य क्लिनिक, भक्तपुर डाइबेटिक एण्ड हार्टसेन्टर व जनस्वास्थ्य कार्यालय कटुञ्जे याडः हिप्यंगू स्वास्थ्य संस्थातय्सं थःथःगु वार्षिक प्रतिवेदन पिबवगु खः ।

सङ्कटया इलय स्वास्थ्य कःमि थप जिम्मेवार जुयो ज्या सानय् मःगु

भाद्र २६ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं देश सङ्कटय् लाडः च्वंगु इलय स्वास्थ्यकःमिपिसं थप जिम्मेवारी कायो बिरामी पिनिगु सेवा याय मःगु खाँ ब्याकसे बिहीबार स्वास्थ्यकःमिपुं मुंकः देशय् जुयो च्वंगु असामान्य परिस्थिति या इलय नं थःगु कर्तव्यं लिमच्चूसें ज्या याडः च्वंगु स्वास्थ्य कःमिपिन्ता सुभाय ब्यूब्यू न्हिनय निषेधाज्ञा दः, चान्ह्यै कफ्यु दः अथेनं स्वास्थ्यकःमिपिसं बिरामीपिन्ता सेवा बियगुलि छतिं हे म्हवँ याय मज्यू, जनताया अस्पतालया विशेषता थव हे खः धायो दिल ।

न्ह्याथिन्योगु मछिगु इलय नं बिरामीपिन्ता स्वय मःगु चिकित्सक पिनिगु ज्या कुलः दिसे वयकलं केपी ओली प्रधानमन्त्री राजिनामा ब्यूसेलिं अः देश सरकारविहीन जूगुलिं देशय अराजक घटनात जुय फःगुलिं सचेत जुयो च्वनयमःगु, विदेशी शक्तिं ख्यूथाय् भांगः लायफःगुलिं नेपालीत सतर्क जुयमः धायो दिल ।

नपां वयकलं सङ्कट वला धाय्वं बिसेमवांसें अवसरकाथं कायो जनताया सेवा याइपिन्ता जनतां न्ह्याब्लें माया याइगु खाँ ब्याक दिल ।

खप अस्पतालया नि. मेडिकल निर्देशक डा. मजेश प्रताप मल्लं फक्वं बांलाक बिरामीया सेवा यायता धायोदिलसा मुंज्यासं चिकित्सक, नर्स, कर्मचारीपुं भायो द्यगु खः ।

संविधानया मतिया अखः प्रतिनिधिसभा विघटन यागु मिलय मजु

भाद्र २८ गते

पीडाकगु नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्याया ग्वसालय शनिबार मुंकगु मिसातयगु भेलासं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजः नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं संविधानकाथं मयासैं नियुक्त याम्हा प्रधानमन्त्री सुशिला कार्कीया सिफारिसय राष्ट्रपतिं प्रतिनिधिसभा विघटन यागुमिलय मजुगु खाँ ब्याकसे नेपःया संविधानय् प्रतिनिधिसभा दुजःबाहेक सुनं मन् प्रधानमन्त्री जुय दैमखु धायगु बन्दोबस्त दःगु खाँ कुलः दिसे निर्वाचित प्रधानमन्त्रीं प्रतिनिधिसभापाखं न्हँगु सरकार दयके फैगु सम्भावना दःतलय प्रतिनिधिसभा विघटन याय मदैगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं 'संविधानय् पूर्वप्रधान न्यायाधिश प्रधानमन्त्री जुय मदैगु स्पष्ट व्यवस्थाया अखः सुशिला कार्कीता प्रधानमन्त्री नियुक्त यागु राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलया संविधानविपरीत ज्याखः धायोदिसे देया थीथी थाय्या थीथी संरचनात मिं न्वयो नौ जुय धुंकगुलिं विदेशी चलखेल जुयफःगुलिं सकल जनता सचेत जुयमःगु खाँ नपां तःमुंज्या साहित्यया नपां नपां जनताता थुङ्के बियगु, ग्वाकयगु छगू जनताया मञ्च खः नपां शिक्षा, स्वास्थ्य, राजनीति, दर्शनशास्त्र नपांया ज्ञान बिङ्गु तःमुंज्या जनताया विश्वविद्यालय खः धायोदिल ।

रबिन्द्र खर्बुजाया सभानयोलय जूगु उगु मुंज्यासं श्याम सुन्दर मातां, राजन बाटी व मञ्जु मैयाँ लाखां नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

कांग्रेस व एमालें यायमःगु ज्या मयागुलिं, भ्रष्टाचार व

राष्ट्रघातया ज्या जूगुलिं जेएनजि आन्दोलनय सरकारं पुलिं चुयो कपः क्व छुकय् मःगु खाँ नपां वयकलं तः तः हांगु नेगूदल मिलय जुयो सरकार चलय याय मज्यगु खाँ काडः दिल ।

नेपालय जनआन्दोलनय जू बलय भारतं थःगु स्वार्थ पू वांकयगु पाखय वाडः च्वंगु खाँ ब्याकसे भारतं सीमा त्यलयगु व नेपालय गोलमाल जुलकिं दयकिगु सरकार धःगु लाहातय म्हुछियगु ज्या याइगु खाँ काडः दिल । नपां जेनजी आन्दोलनं सिंहदरबार व सर्वोच्च अदालत छ्वयकगु भारतया मतिकाथं सन्धि सम्झौताया भ्वेंत छ्वयकगु नपां सर्वोच्च व अख्तियारय् मितःगु नेपालय यागु तःतःहांगु काण्डत छानबिन मयाकयगु मतिं खः धायोदिल । नायो रबिन्द्र खर्बुजाया नायो सुई जूई जुगु उगु मुंज्या सं वडा नं. २ या वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकला, न्वकु श्यामसुन्दर मातां व छयाञ्जे राजन जःतिं अःतक तःमुंज्याया निंतिं जुय धुंगु ज्यात काडः दिल ।

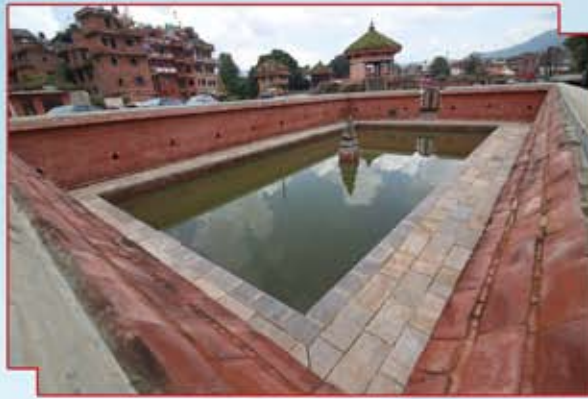
इनाप

ख्वप नगरपालिका पाखं पिथाडः च्वंगु स्वप पौ बः छि पौ खय् बांलागु च्वसु त बियो ग्वाहाली याडः दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याडः पारिश्रमिक बियगु खाँ ख्वप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वंगु बैठकं क्वः छ्यगु खाँ ब्याक च्वडा ।

सम्पादक
स्वप पौ

लैको पुखू

खेला (ख्यो) पुखू

कुमारी पुखू

गोमारी बारे पुखू

याता (न्हौंद) पुखू

खँचा पुखू

जैला पुखू

च्याम्हासिंह पुखू

पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि जूगु सम्पदा पदयात्रा
भाद्र २२ गते

